НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

Факультет **медичний № 1, 2**

Кафедра Акушерства та гінекології № 1, 2, 3

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор закладу вищої освіти
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця
з науково-педагогічної та навчальної роботи,
Доктор медичних наук,
Професор Олег ВЛАСЕНКО
« *30* » *червня* 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Акушерство і гінекологія»

Освітній рівень: другий(магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітня програма: «Акушерство і гінекологія»

2025-2026 навчальний рік

«Затверджено» на Цикловій методичній
комісії з хірургічних дисциплін

Протокол № 11 від «27» червня 2025 року

Голова, доцент, к.мед.н. Стеценко О.П.

«Затверджено» на методичному засіданні
Кафедри акушерства і гінекології №1
Протокол № 19 від «24» червня 2025 року
Зав. кафедри акушерства і гінекології №1
д.мед.н., професор Говсєєв Д.О.

«Затверджено» на методичному засіданні
кафедри акушерства і гінекології №2
Протокол № 25 від «25» червня 2025 року
Зав. кафедри акушерства і гінекології №2
д.мед.н., професор Гнатко О.П.

«Затверджено» на методичному засіданні
кафедри акушерства і гінекології №3
Протокол № 22 від «25» червня 2025 року
Зав. кафедри акушерства і гінекології №3
д.мед.н., професор Бенюк В.О.

2025–2026 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Акушерство і гінекологія в тому числі виробнича практика (професійне навчання)» для студентів за освітнім рівнем другий (магістерський), спеціальність 222 «Медицина», курсів IV, V, VI факультетів медичних № 1, 2, ФПЛЗСУ, ФПІГ.

Розробники:

- завідувач кафедри акушерства і гінекології №1, д.м.н., професор Говсєєв Д.О.,
- завідувач кафедри акушерства і гінекології №2, д.м.н., професор Гнатко О.П.,
- завідувач кафедри акушерства і гінекології №3, д.м.н., професор Бенюк В.О.,
- професор кафедри акушерства і гінекології №3, д.мед.н. Диндар О.А.,
- доцент кафедри акушерства і гінекології №1, к.мед.н. Цапенко Т.В.,
- доцент кафедри акушерства і гінекології №1, к.мед.н. Бурка О.А.,
- доцент кафедри акушерства і гінекології №3, к.мед.н. Никонюк Т.Р.,
- доцент кафедри акушерства і гінекології №3, к.мед.н. Усевич І.А.,
- асистент кафедри акушерства і гінекології №1, к.мед.н. Купчік В.І.

Робочу програму схвалено на:

«Затверджено»
На методичній нараді кафедри акушерства і гінекології №1 протокол № 19 від 24.06. 2025 р.

Завідувач кафедри

акушерства і гінекології №1, професор Говсєєв Д.О.

«Затверджено»
На засіданні ЦМК з хірургічних дисциплін НМУ імені О.О.Богомольця протокол № 11 від 27.06.2025 р.

Голова ЦМК з хірургічних дисциплін, доцент Стеценко О.П.

«Затверджено»
На методичній нараді кафедри акушерства і гінекології №2 протокол № 25 від 25.06. 2025 р.
Завідувач кафедри

акушерства і гінекології№2, професор Гнатко О.П.

«Затверджено»
На методичній нараді кафедри акушерства і гінекології №3 протокол № 22 від 25.06. 2025 р.

Завідувач кафедри

акушерства і гінекології№3, професор Бенюк В.О.

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО:

1. 202 -20 н.р. протокол №_____від «___» _____202__р.
_ 2 _

2. 202 -20 н.р. протокол №_____від «___» _____202__р.
_ 2 _

3. 202 -20 н.р. протокол №_____від «___» _____202__р.
_ 2 _

4. 202 -20 н.р. протокол №_____від «___» _____202__р.
_ 2 _

5. 202 -20 н.р. протокол №_____від «___» _____202__р.
_ 2 _

Загальний опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів: 11	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»; освітній рівень: другий (магістерський)	Обов'язкова
Модулів – 3	Спеціальність: 222 «Медицина»	Рік підготовки – IV, V, VI
Змістовних модулів - 14		Семестри: VII, VIII, IX, X, XI, XII
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		
Загальна кількість кредитів/годин: 330 год. / 11 кредитів ECTS, з них 2 кредита з виробничої практики.		Акушерство і гінекологія: 270 год. Виробнича практика 60 год.
		Вид контролю: підсумковий семестровий контроль, підсумковий семестровий контроль, підсумковий контроль (ПК)
Акушерство і гінекологія 270 год /9 кредитів ECTS		лекції –20 год, практичні заняття – 170 год, СРС – 100 год
Виробнича практика: 60 год/ 2 кредит ECTS		лекції – 0 год, практичні заняття – 20 год, СРС – 40 год

Модуль 1: «Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї»

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів: 4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»; освітній рівень: другий (магістерський)	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 222 «Медицина»	Рік підготовки – IV
Змістовних модулів - 5		Семестри: VII, VIII
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		
Загальна кількість годин/кредитів: 120 год. / 4 кредити ECTS, з них 1 кредит виробничої практики	Вид контролю: Підсумковий семестровий контроль	Лекції: 10 год. Практичні заняття: 50 год. Самостійна робота: 60 годин

Акушерство і гінекологія 90год. / 3 кредити ECTS		лекції – 10 год, практичні заняття – 40год, СРС – 40 год
Виробнича практика: 30 год/ 1кредит ECTS		лекції – 0 год, практичні заняття – 10год, СРС – 20 год

2. Мета, очікувані результати навчання та критерії оцінювання результатів навчання

Мета курсу - придбання знань з консервативної та оперативної гінекології, засвоєння, вміння аналізувати хірургічні ризики гінекологічної хворої, використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми (ОПП).

Результати навчання дисципліни:

знати:

• сучасні методи обстеження пацієнток з різними типами патології органів репродуктивної системи,

• сучасні методи лікування (консервативні, оперативні) пацієнток з гінекологічною патологією, сучасні стандарти надання допомоги при невідкладній гінекологічній патології;

• питання планування сім'ї.

вміти:

• проводити гінекологічне дослідження, здійснювати забір матеріалу для цитологічного, гістологічного і бактеріологічного дослідження (на фантомі) та вміти їх інтерпретувати;

• встановлювати діагноз захворювання, проводити диференційну діагностику, терапію, профілактику та реабілітацію гінекологічних хворих;

• збирати та оцінювати гінекологічний анамнез;

• проводити внутрішнє гінекологічне дослідження (на фантомі), оцінювати дані допоміжних методів дослідження

• надавати невідкладну допомогу при гінекологічній патології.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Форми підсумкового семестрового контролю успішності навчання стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки, демонстрації вмінь на фантомах. Оцінка за підсумковий семестровий контроль складається з:

- оцінки відповідей на тестові питання, ситуаційні задачі та інші інтегровані завдання;
- оцінки відповідей на теоретичні контрольні запитання;
- оцінки виконання практичних завдань;
- підрахунку сумарної кількості балів за результатами підсумкового контролю.

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового семестрового контролю (ПСК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни. Формою контролю проходження модуля, з урахуванням виробничої практики, є **підсумковий семестровий контроль**, який полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу дисципліни на підставі результатів поточного навчання, виконання індивідуальних і контрольних заходів. При виставленні оцінки за дисципліну враховують накопичену студентом кількість балів за поточне навчання (максимальна кількість балів 200).

Оцінювання поточної навчальної діяльності

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляється оцінка за 4-ри

бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих в університеті **критеріїв оцінювання** для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. За кожний етап заняття і елемент поточного контролю студент отримує традиційну оцінку «5-4-3-2», із яких викладач формує середню арифметичну оцінку за заняття, яка конвертується у бали. У випадку, якщо під час формування середньої арифметичної традиційної оцінки за заняття студент отримує «2», то дана оцінка конвертується у 0 балів.

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який має 90-100% правильних відповідей, глибоко і твердо засвоїв матеріал і послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому у студента не виникає труднощів при зміні завдання, вільно справляється з задачами, питаннями та іншими видами використання знань, показує знання монографічної літератури, вірно обґрунтовує прийняття рішення, володіє різносторонніми навичками практичної роботи.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який має 75-89% правильних відповідей, твердо знає матеріал, грамотно і по суті відповідає його, котрий не допускає суттєвих помилок у відповіді на запитання, вірно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, котрий має 60-74% правильних відповідей, але не засвоїв його деталей, допускає помилки, недостатньо правильно формує, порушує послідовність у викладенні матеріалу і відчуває труднощі у виконанні практичної роботи.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, котрий не знає частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички, має 59% та менше правильних відповідей.

Виставлені бали за поточний контроль не потрібно конвертувати в оцінку за традиційною шкалою та за шкалою ECTS

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1: Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї.

Змістовий модуль 1. Ендокринні порушення жіночої статевої системи.

Тема 1. Історія розвитку акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Фізіологічні особливості жіночої репродуктивної системи. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань.

Історія розвитку акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Анатомія та фізіологія жіночої статевої системи. Симптоми та синдроми в гінекологічній практиці.

Тема 2. Порушення репродуктивної системи (аменорея, АМК).

Аменорея: класифікація, діагностика, тактика лікаря загальної практики при аменореї. Аномальні маткові кровотечі: класифікація, етіологія, клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.

Тема 3. Нейроендокринні синдроми в гінекології.

Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперпролактинемія, гіперандрогенія. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування.

Тема 4. Порушення функцій репродуктивної системи (ендометріоз).

Ендометріоз: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, сучасні методи лікування, тактика лікаря загальної практики, методи реабілітації репродуктивної функції.

Змістовий модуль 2. Запальні захворювання жіночих статевих органів та гінекологічні захворювання, які потребують невідкладної допомоги.

Тема 5. Запальні захворювання жіночих статевих органів.

Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоніаз, гонорея, хламідіоз,

мікоплазма геніталіум, вірус папіломи людини, вірус простого герпесу); вульвовагінальний кандидоз; аномальні вагінальні виділення: клініка, діагностика, лікування, профілактика, тактика лікаря загальної практики.

Тема 6. Невідкладні стани в гінекології.

«Гострий живіт» в гінекології: позаматкова вагітність, апоплексія яєчника, розрив капсули пухлини яєчника, перекрут ніжки пухлини, розрив гнійної тубооваріальної пухлини, порушення живлення міоматозного вузла - клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога. Передопераційна підготовка і післяопераційне ведення гінекологічних хворих. Реабілітація після гінекологічних оперативних втручань.

Змістовий модуль 3. Основи онкогінекології.

Тема 7. Доброякісні новоутворення жіночих статевих органів: матки, яєчників. Пухлиноподібні утворення яєчників: клініка, діагностика, ускладнення, лікування, тактика лікаря загальної практики. Доброякісні пухлини яєчників (епітеліальні, пухлини строми статевого тяжа, ліпідно-клітинні, герміногенні пухлини) - клініка, діагностика, ускладнення, лікування, тактика лікаря загальної практики. Доброякісні пухлини матки: клініка, діагностика, ускладнення, лікування, показання до хірургічного лікування, тактика лікаря загальної практики.

Тема 8. Фактори ризику, рання діагностика та профілактика злоякісних новоутворень матки, яєчників, грудних залоз. Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів, шийки матки, ендометрію.

Фактори ризику, рання діагностика та профілактика злоякісних новоутворень матки, яєчників, грудних залоз в практиці лікаря загальної практики. Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів, шийки матки, ендометрію в практиці лікаря загальної практики.

Змістовий модуль 4. Неплідний шлюб. Планування сім'ї.

Тема 9. Неплідний шлюб.

Причини жіночої і чоловічої неплідності. Форми жіночого непліддя. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі. Принципи і методи лікування жіночої неплідності (гормональні, хірургічні, сучасні репродуктивні технології).

Планування сім'ї.

Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування. Загальна інформація про методи контрацепції: КОК, вагінальне кільце, контрацептивний пластир, ПТП, ін'єкційні, ВМК, бар'єрні методи та сперміциди, добровільна хірургічна стерилізація, невідкладна контрацепція. Методи розпізнавання фертильності, оцінка пацієнтки. Необхідне обстеження, яке проводиться у плановому порядку перед прийняттям рішення щодо використання конкретного методу контрацепції. Планування сім'ї для людей, що живуть з ВІЛ.

Змістовий модуль 5. Виробнича лікарська практика (професійне навчання) в акушерсько-гінекологічному відділенні.

Тема 10. Методи обстеження в гінекології. Принципи ведення жінок із гінекологічною патологією. Збір скарг та анамнезу у жінок із гінекологічною патологією.

Тема 11. Документація гінекологічного відділення, знайомство з електронною системою охорони здоров'я, медичною інформаційною системою (МІС). Принципи ведення жінок із гінекологічною патологією.

Тема 12. Методи дослідження у гінекології: бімануальне дослідження з мето оцінки розмірів матки та придатків (на фантомі). Ознайомлення з методиками: пункція черевної порожнини через заднє склепіння, зондування порожнини матки, функціональне діагностичне вишкрібання (на фантомі).

Тема 13. Взяття матеріалу для цитологічного, культурального, молекулярно-генетичного методів обстеження (на фантомі). Ознайомлення з методиками: кольпоскопія, аспіраційна біопсія ендометрію (на фантомі).

Тема 14. Основи предгравідарної підготовки та консультування. Показання до пренатального скринінгу, оцінка результатів скринінгу: ризиків хромосомних аномалій 21, 13 та 18 хромосом, прееклампсії, затримки росту плода.

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Пр. заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Ендокринні порушення жіночої статевої системи			
Тема 1. Історія розвитку акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Фізіологічні особливості жіночої репродуктивної системи. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань.	1	4	4
Тема 2. Порушення репродуктивної системи: аменорея, АМК.	1	4	4
Тема 3. Нейроендокринні синдроми в гінекології.	1	4	4
Тема 4. Порушення функцій репродуктивної системи (ендометріоз)	1	4	4
Змістовий модуль 2. Запальні захворювання жіночих статевих органів та гінекологічні захворювання, які потребують невідкладної допомоги			
Тема 5. Запальні захворювання жіночих статевих органів.	1	4	4
Тема 6.Невідкладні стани в гінекології	1	4	4
Змістовий модуль 3. Основи онкогінекології			
Тема 7. Доброякісні новоутворення жіночих статевих органів: матки, яєчників.	1	4	4
Тема 8. Фактори ризику, рання діагностика та профілактика злоякісних новоутворень матки, яєчників, грудних залоз. Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів, шийки матки, ендометрію.	1	4	6
Змістовий модуль 4. Неплідний шлюб. Планування сім'ї			
Тема 9. Неплідний шлюб. Планування сім'ї.	2	4	6
Змістовий модуль 5. Виробнича лікарська практика (професійне навчання) вакушерсько-гінекологічному відділенні.			
Тема 10. Методи обстеження в гінекології. Принципи ведення жінок із гінекологічною патологією. Збір скарг та анамнезу у жінок із гінекологічною патологію.	-	2	4
Тема 11. Документація гінекологічного відділення, знайомство з електронною системою охорони здоров'я, медичною інформаційною системою (МІС). Принципи ведення жінок із гінекологічною патологією.	-	2	4

Тема 12. Методи дослідження у гінекології: бімануальне дослідження з метою оцінки розмірів матки та придатків (на фантомі). Ознайомлення з методиками: пункція черевної порожнини через заднє склепіння, зондування порожнини матки, функціональне діагностичне вишкрібання (на фантомі).	-	2	4
Тема 13. Взяття матеріалу для цитологічного, культурального, молекулярно-генетичного методів обстеження (на фантомі). Ознайомлення з методиками: кольпоскопія, аспіраційна біопсія ендометрію (на фантомі).	-	2	4
Тема 14. Основи предгравідарної підготовки та консультування. Показання до пренатального скринінгу, оцінка результатів скринінгу: ризиків хромосомних аномалій 21, 13 та 18 хромосом, прееклампсії, затримки росту плода.	-	2	4
Підсумковий семестровий контроль	-	4	-
Всього лекцій	**10**		
Акушерство і гінекологія: Кредитів ECTS – 3; годин – 90; з них:	**10**	**40**	**40**
Виробнича практика – 1 ECTS; годин – 30, з них:	**0**	**10**	**20**
МОДУЛЬ 1: Кредитів ECTS – 4; годин – 120, з них:	**10**	**50**	**60**

5. Теми лекцій

№ з/п	Тема	К-ть годин
1.	Історія розвитку акушерсько – гінекологічної служби в Україні. Фізіологічні особливості жіночої репродуктивної системи. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань.	1
2.	Порушення функцій репродуктивної (менструальної системи): аменорея, АМК.	1
3.	Нейроендокринні синдроми в гінекології.	1
4.	Ендометріоз.	1
5.	Запальні захворювання жіночих статевих органів.	1
6.	Невідкладні стани в гінекологічній практиці	1
7.	Доброякісні новоутворення жіночих статевих органів: матки, яєчників.	1
8.	Фактори ризику, рання діагностика та профілактика злоякісних новоутворень матки, яєчників, грудних залоз. Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів, шийки матки, ендометрію.	1
9.	Неплідність у шлюбі.	1
10.	Планування сім'ї. Психологічні аспекти в гінекологічній практиці	1
	Всього	**10**

6. Теми семінарських занять: немає.

7. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	К-ть годин

1.	Клінічна анатомія і фізіологія жіночих статевих органів. Сучасні методи обстеження гінекологічних хворих.	4
2.	Нейроендокринна регуляція функції статевих органів. Порушення функцій репродуктивної системи (аменорея, аномальні маткові кровотечі).	4
3.	Нейроендокринні синдроми в гінекології.	4
4.	Ендометріоз.	4
5.	Запальні захворювання жіночих статевих органів.	4
6.	Невідкладні стани в гінекологічній практиці. Передопераційна підготовка і післяопераційне ведення гінекологічних хворих. Реабілітація після гінекологічних оперативних втручань.	4
7.	Доброякісні пухлини жіночих статевих органів: матки, яєчників	4
8	Фактори ризику, рання діагностика та профілактика злоякісних новоутворень матки, яєчників, грудних залоз. Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів, шийки матки, ендометрію.	4
9.	Неплідний шлюб. Аборт та його ускладнення. Планування сім'ї.	4
10.	**Підсумковий семестровий контроль**	4
	Всього	**40**

8. Теми лабораторних занять: немає.

9. Самостійна робота

№ з/п	**Тема**	**К-ть годин**
1.	Апендицит та гостра гінекологічна патологія: диференційна діагностика.	3
2.	Сучасні методи контрацепції.	3
3.	Синдром полікістозних яєчників.	3
4.	Профілактика, діагностика та лікування запальних захворювань, що передаютьсястатевим шляхом.	3
5.	Клімактерій, менеджмент для лікаря загальної практики.	3
6.	Хронічний ендометрит.	3
7.	Септичний шок в гінекології.	3
8.	Вульвовагінальна травма: діагностика, хірургічне лікування.	3
9.	ВІЛ-інфекція та гінекологічна патологія.	3
10.	Постгістеректомічний синдром.	3
11.	Порушення статевого дозрівання: діагностика, принцип лікування.	2
12.	Перитоніт у гінекології: причини, диференціальна діагностика, тактика.	2
13.	Анорексія та порушення менструальної функції.	2
14.	Ендометріоз: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування.	2
15.	Сучасні можливості профілактики раку шийки матки.	2
	Всього	**40**

10. Теми занять з виробничої лікарської практики акушерсько - гінекологічного відділення:

№ з/п	Тема	К-ть годин
1.	Методи обстеження в гінекології. Принципи ведення жінок із гінекологічною патологією, збір скарг та анамнезу у жінок із гінекологічною патологію («рольові інтерактивні» ігри, клінічні кейси).	2
2.	Документація гінекологічного відділення, знайомство з електронною системою охорони здоров'я, медичною інформаційною системою (МІС). Принципи ведення жінок із гінекологічною патологією («рольові інтерактивні» ігри, клінічні кейси).	2
3.	Методи дослідження у гінекології: бімануальне дослідження з мето оцінки розмірів матки та придатків (на фантомі). Ознайомлення з методикою: пункція черевної порожнини через заднє склепіння, зондування порожнини матки, функціональне діагностичне вишкрібання (на фантомі).	2
4.	Взяття матеріалу для цитологічного, культурального, молекулярно-генетичного методів обстеження (на фантомі). Ознайомлення з методиками: кольпоскопія, аспіраційна біопсія ендометрію (на фантомі).	2
5.	Основи прегравідарної підготовки та консультування. Показання до пренатального скринінгу, оцінка результатів скринінгу: ризиків хромосомних аномалій 21, 13 та 18 хромосом, прееклампсії, затримки росту плода.	2
	Всього	**10**

11. Самостійна робота з виробничої практики

№ з/п	Тема	К-ть годин
1.	Сучасні методи дослідження в гінекології.	4
2.	Гостра гінекологічна та хірургічна патологія.	4
3.	Невідкладні стани в гінекології.	4
4.	Ендоскопічні малоінвазивні хірургічні лікувально-діагностичні методи в гінекології та хірургії.	4
5.	ДВЗ - синдром.	4
	Всього	**20**

12. **Індивідуальні завдання:** наданий аналіз з будь-якої теми модуля регламентованої державної та зарубіжної літератури.

13. Методи навчання:

- Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.
- Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.
- Методи стимулювання й мотивації навчально- пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.
- Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції);
- Практичні методи навчання: мозковий штурм, тренінгова робота, робота в клініці.
- Дистанційні методи навчання з використання сучасних освітніх платформ та освітніх ресурсів (Likar, Zoom, Google-classroom тощо).

14. Методи та форми контролю, розподіл балів, що отримують студенти, оцінювання

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни «акушерство та гінекологія», затвердженої МОЗ України 2014 р. та інструкцією щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу від 15.04.2014 р. № 08-01- 47/10595.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу як технологія ECTS включає:

- вивчення навчальних дисциплін структурованих на модулі як задокументовані, логічно завершені частини навчальної програми, що реалізуються за допомогою відповідних форм організації навчального процесу і закінчуються підсумковим контролем;
- впровадження кредитів ECTS (ЄКТС) як одиниць виміру навчального навантаження студента, необхідного для засвоєння навчальної дисципліни;
- здійснення зарахування кредитів студентами зі складових навчального плану (навчальних дисциплін, практик, курсових та кваліфікаційних робіт) на підставі отримання позитивних оцінок підсумкового (-их) контрою (-ів). Встановлення кредитів студентами здійснюється у повному обсязі відповідно до кредитів, встановлених навчальній складовій,і лише після повного їх виконання;
- відсутність у графіку навчального процесу екзаменаційних сесій, адже здійснюється контроль засвоєння студентом кожного модуля навчальної дисципліни;
- застосування декількох шкал оцінювання, включаючи рейтингову шкалу оцінювання ECTS, які конвертуються одна в одну за певними правилами.

Оцінювання модуля

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (ПК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни. Формою контролю проходження модуля, з урахуванням виробничої практики, є **підсумковий семестровий контроль**, який полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу дисципліни на підставі результатів поточного навчання, виконання індивідуальних і контрольних заходів.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення кожного модуля становить 200 балів: 40% балів за 200-бальною шкалою студент отримує за поточну навчальну діяльність, а 60% – за кінцевий контроль (Підсумковий семестровий контроль) згідно «Положення про оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни в НМУ імені О.О. Богомольця» (наказ №782 від 30.09.2019).

Перерахунок у бали на кожному занятті.

Виставлені за традиційною шкалою оцінки поточного контролю конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі та їх сума не може перевищувати 80 балів (Підсумковий семестровий контроль), з урахуванням балів за індивідуальну роботу. Виставлені бали за поточний контроль не потрібно конвертувати в оцінку за традиційною шкалою та за шкалою ECTS.

Кількість балів, що відповідає оцінці «5» вираховується шляхом ділення максимальної кількості балів за поточну навчальну діяльність, а саме 80 (для заліків 200) на кількість практичних (семінарських) занять. Для розрахунку оцінки «3» вираховується кількість балів, що становить 60% від максимальної кількості балів за поточну навчальну діяльність, тобто 48-50 балів (для заліків 111 балів), що ділиться на кількість практичних (семінарських) занять.

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою, але може бути різною для різних модулів однієї дисципліни і визначатися кількістю тем у модулі.

Підсумковий бал за поточну діяльність визначається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу, максимальна кількість 80 балів.

Підсумковий семестровий контроль

До підсумкового семестрового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового контролю, становить 120.

Оцінювання модуля та дисципліни

Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий семестровий контроль і виражається за багатобальною шкалою.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Визначення кількості балів, яку студент набрав з дисципліни.

Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модульних дисциплін (сума балів за усі модульні ділиться на кількість модулів дисципліни).

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалою ECTS та за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як у шкалу ECTS, так і у чотирибальну шкалу. Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижченаведено у таблиці.

Критерії оцінювання

- відвідати не менше 75% (33,75 годин)
- зараховується за сумою поточних балів, але не менше 111 балів.

Оцінка за багатобальною (200) шкалою	**Оцінка за чотирибальною шкалою**
від 170 до 200 балів	**«5»**
від 140 до 169 балів	**«4»**
від 139 до 111 балів	**«3»**
110 балів і нижче	**«2»**

Оцінювання індивідуальних завдань студента

На індивідуальну роботу відводять бали з поточного контролю за рішенням кафедри.

За регламентом кафедри можуть бути додаткові бали за відвідування лекцій.

Кафедрою нараховуються також студентам додаткові бали за участь та отримання призових місць у всеукраїнських та інших олімпіадах з навчальних дисциплін. Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань (доповіді на СНТ, публікації тез і статей, доповіді на українських та міжнародних конференціях і симпозіумах), залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10-12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 1 Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї.

1. Клінічна анатомія і фізіологія жіночих статевих органів.
2. Спеціальний гінекологічний анамнез.
3. Загальні та спеціальні методи обстеження гінекологічних хворих.
4. Основні спеціальні методи обстеження в гінекології: огляд зовнішніх статевих органів, обстеження за допомогою вагінального дзеркала, бімануальне обстеження.
5. Додаткові спеціальні методи обстеження в гінекології.
6. Методи функціональної діагностики стану яєчників.
7. Лабораторні методи дослідження в гінекології: мікроскопія урогенітальних виділень, цитологія, бактеріологічні дослідження, молекулярно-генетичні (полімеразно- ланцюгова реакція), ІФА, цитогенетичні (каріотипування), патоморфологічні дослідження.
8. Інструментальні методи обстеження в гінекології: зондування порожнини матки, вишкрібання стінок порожнини матки та цервікального канала, біопсія, пункція черевної порожнини через заднє склепіння.
9. Ендоскопічні методи дослідження в гінекології: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія.
10. Променеві методи дослідження в гінекології: МРТ, КТ, МСГ.
11. Ультразвукові методи дослідження в гінекології: трансвагінальне і трансабдомінальне УЗ дослідження.
12. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань.
13. Класифікація розладів функцій органів репродуктивної системи (менструальної функції).
14. Аменорея: класифікація, діагностика, тактика лікаря загальної практики при аменореї.
15. Аномальні маткові кровотечі.
16. Дисменорея: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
17. Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперпролактинемія, гіперандрогенія. Клініка, сучасні методи діагностики, та принципи лікування.
18. Поняття кісти і пухлини яєчника.
19. Кіста бартолінієвої залози: клініка, діагностика, ускладнення, лікування.
20. Пухлиноподібні утворення яєчників: клініка, діагностика, ускладнення, лікування, тактика лікаря загальної практики.
21. Доброякісні пухлини яєчників (епітеліальні, пухлини строми статевого тяжа, ліпідно-клітинні, герміногенні пухлини) - клініка, діагностика, ускладнення, лікування, тактика лікаря загальної практики.
22. Доброякісні пухлини матки: клініка, діагностика, ускладнення, лікування, показання до хірургічного лікування, тактика лікаря загальної практики.
23. Ендометріоз: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, сучасні методи лікування, тактика лікаря загальної практики, методи реабілітації репродуктивної функції.
24. Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
25. Фонові та передракові захворювання шийки матки: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
26. Гіперпластичні процеси ендометрію: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, методи лікування, тактика лікаря загальної практики.

27. Поняття мікробіоцинозу піхви.
28. Бактеріальний вагіноз: етіологія, клініка, діагностика, лікування.
29. Запальні захворювання жіночих статевих органів: класифікація, етіологія, патогенез. Особливості перебігу в різні вікові періоди.
30. Запалення зовнішніх статевих органів та піхви (вульвіт, бартолініт, вагініт): клініка, діагностика, лікування.
31. Запалення внутрішніх статевих органів (ендоцервіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт): клініка, діагностика, лікування, тактика лікаря загальної практики.
32. Ведення хворих з гнійною тубооваріальною пухлиною, тактика лікаря загальної практики.
33. Показання до хірургічного лікування запальних захворювань жіночих статевих органів.
34. Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоніаз, гонорея, хламідіоз, мікоплазма геніталіум, вірус папіломи людини, вірус простого герпесу); вульвовагінальний кандидоз; аномальні вагінальні виділення: клініка, діагностика, лікування, профілактика, тактика лікаря загальної практики.
35. Вульвовагінальний кандидоз: клініка, діагностика, лікування.
36. Генітальний герпес: клініка, діагностика, лікування.
37. Трихомоніаз: клініка, діагностика, лікування.
38. Аномальні вагінальні виділення: клініка, діагностика, лікування.
39. Хламідіоз: клініка, діагностика, лікування.
40. Гонорея: клініка, діагностика, лікування.
41. «Гострий живіт» в гінекології. Позаматкова вагітність: клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
42. Апоплексія яєчника: клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
43. Розрив капсули пухлини яєчника: клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
44. Перекрут ніжки пухлини: клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
45. Розрив гнійної тубооваріальної пухлини: клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
46. Порушення живлення міоматозного вузла: клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
47. Травматичні пошкодження статевих органів: клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
48. Передопераційна підготовка і післяопераційне ведення гінекологічних хворих, анестезія під час гінекологічних операцій.
49. Причини жіночої і чоловічої неплідності. Форми жіночого непліддя.
50. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі.
51. Принципи і методи лікування жіночої неплідності (гормональні, хірургічні, сучасні репродуктивні технології).
52. Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування.
53. Загальна інформація про методи контрацепції: КОК, вагінальне кільце, контрацептивний пластир, ПТП, ін'єкційні, ВМК, бар'єрні методи та сперміциди, добровільна хірургічна стерилізація, невідкладна контрацепція.
54. Методи розпізнавання фертильності, оцінка пацієнтки.
55. Необхідне обстеження, яке проводиться у плановому порядку перед прийняттям рішення щодо використання конкретного методу контрацепції.

56. Планування сім’ї для людей, що живуть з ВІЛ.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

МОДУЛЬ 1. Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім’ї.

1. Збирати спеціальний гінекологічний анамнез, оцінити результати лабораторного дослідження (загального та біохімічного аналізів крові, сечі, згортуючої системи крові та ін.).
2. Виконувати гінекологічне дослідження (дзеркальне, бімануальне, ректальне).
3. Взяття матеріалу з піхви, цервікального каналу та уретри для дослідження.
4. Оцінювати: результати мікроскопії урогенітального мазка, цитологічного дослідження, кольпоскопії; результати бактеріологічного та інших методів виявлення збудників запальних захворювань жіночих статевих органів; результати ультразвукового дослідження; результати функціональних тестів.
5. Складати план обстеження хворої при різних видах гінекологічної патології.
6. Розробляти алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги при маткових кровотечах, «гострому животі».
7. Проводити обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі.
8. Проводити консультування з питань планування сім’ї та вміти підібрати сучасний метод контрацепції.
9. Скласти план передопераційної підготовки при планових та ургентних гінекологічних операціях. Ведення післяопераційного періоду.

13. Методичне забезпечення

Назва освітнього компонента	**Вид компонента**	**Оснащення**
1. Інструментарій для проведення гінекологічного обстеження.	Інструментарій медичний, акушерсько-гінекологічний, для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією»	1.Набір гінекологічний оглядовий стерильний №1: дзеркало вагінальне пластикове Куско, щіточка, ватяний тампон, рукавички (пара), пінцет, скло, пелюшка, бахіли. 2.Транспортне середовище для рідинної цитології + щітка тип F.
2. Фантоми для проведення гінекологічного обстеження та відпрацювання навичок з дисциплін.	Обладнання для фантомного курсу, акушерсько-гінекологічне, для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією»	1.Фантом для відпрацювання навичок - виконання огляду шийки матки в дзеркалах, взяття матеріалу з уретри, піхви та шийки матки для цитологічних, культуральних, молекулярно-генетичних (ПЛР), патоморфологічних дослдіжень, проведення бімануального, вагінального та ректального досліджень. 2.Фантом для відпрацювання практичних навичок: аспіраційна біопсія ендомтерію, фракційне вишкрібання матки, гістероскопія. 3.Фантом для проведення пальпаторного дослідження грудної залози.

3. Відеоматеріали практичних навичок з гінекології	Відеозаписи – приклад виконання практичних навичок з акушерства та гінекології для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією»

14. Рекомендована література

Базова

1. Гінекологія: навч. посіб. / за редакцією І.Б.Венцківської, В.П.Лакатоша, В.М. Куща. – Київ : видавництво «Інтермед», 2017. – 246 с.
2. «Навчальний посібник з акушерства» для студентів та викладачів медичних університетів III-IV рівнів акредитації за ред. проф. Венцківської І.Б., проф. Лакатоша В.П., доц. Куща В.М. – К: РА «Гармонія», 2018. – 210 с.
3. «Екстремальні стани в акушерстві» – за ред. проф. Венцківського Б.М. К; РА «Гармонія», 2017. – 169 с.
4. В. Грищенко, М. Щербина, Б. Венцківський «Акушерство і гінекологія: у двох книгах.» Книга 1. Акушерство. 4-е видання. К. Видавництво «Медицина», 2020, 422 с.
5. В. Грищенко, М. Щербина, Б. Венцківський «Акушерство і гінекологія: у двох книгах.» Книга 2. Гінекологія. 3-є видання.. К. Видавництво «Медицина», 2020, 376 с.
6. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання (Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон) – ВСВ «Медицина», 2021. – 454 с.
- Акушерський фантом/Під редакцією проф. В.О. Бенюка, І.А. Усевича, О.А. Диндар. Київ: «Здоров'я України», 2019. - 198 с.
7. Obstetrics and Gynecology from 10 teachers – Mc-Quillan-Robertson – 2022 – 21th edition – 798 p.
8. Essential Obstetrics and Gynecology : підручник / ed. : I. Symonds, S. Arulkumaran. - 6th ed. - Edinburgh ; London ; New York : Elsevier, 2020. - 460 p.
9. Netter's obstetrics & gynecology : учебник / R. P. Smith. - 3th ed. - Philadelphia : ELSEVIER, 2017. - 604 c.
10. Алгоритми в акушерстві і гінекології. Видання третє, доповнене, під редакцією проф. В.О. Бенюка. К.: «Бібліотека «Здоров'я України». -2018.- 504 с.
11. Акушерський фантом/Під редакцією проф. В.О. Бенюка, І.А. Усевича, О.А. Диндар. Київ: «Здоров'я України», 2019. - 198 с.
12. Довідник сімейного лікаря з акушерства та гінекології. / Під редакцією проф. В.О. Бенюка. - Київ: «Доктор-медіа», 2012.- 622 с.
13. Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон."Клінічне акушерство та гінекологія". Підручник, К. Видавництво «Медицина», 2021, 445 с.
14. Алгоритми в акушерстві і гінекології. Навчальний посібник (под ред. Бенюка В.О.). Співавтори: Диндар О.А., Усевич І.А., Говсєєв Д.В., Гончаренко В.М., Гичка Н.М., Ковалюк Т.В.- К., 2019 - «Бібліотека «Здоров'я України» - С.542.
15. Акушерський фантом: посібник українською мовою (за ред. Бенюка В.О.). Співавтори: Усевич І.А., Диндар О.А., Ковалюк Т.В., Самойлова М.В.- К., 2018 - «Бібліотека «Здоров'я України», С.191.
16.Obstetrical phantom: посібник англійською мовою (Edited by V. Benyuk, O. Dyndar, I.Usevych). Co-authors: T. Kovaliuk, M.Samoilova – K., 2018 - «Бібліотека «Здоров'я України», С. 190.
17.Назарова І. Б., Самойленко В. Б., Фізіологічне акушерство: підручник (ВНЗ I—III р.а.) ВСВ «Медицина», 2018, 408 с.
18.V.I. Hryshchenko, M.O. Shcherbyna, B.M. Ventskivskyi et al., «Obstetrics and Gynecology: in 2 volumes». Volume 2. Gynecology (textbook) ВСВ «Медицина», 2022, 352 с.

Додаткова:

1. Ліхачов В. К. «Акушерство. Том 1. Базовий курс.» Видавництво «Нова книга», 2021, 392 с.
2. Ліхачов В. К. «Акушерство. Том 2. Базовий курс.» Видавництво «Нова книга», 2022, 392 с.
3. Ліхачов В. К. «Гінекологія. 2-ге видання.» Видавництво «Нова книга», 2021. 688 с.
4. Фізіологічне акушерство : підручник для студентів медичних (фармацевтичних) коледжів, училищ академії та інститутів медсестринства / І. Б. Назарова, В. Б. Самойленко. 2-ге вид. переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 407 с.
5. Гінекологія : підручник для студентів медичних (фармацевтичних) коледжів, училищ, академії та інститутів медсестринства / О. В. Степанківська, М. О. Щербина. - 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2018. - 432 с.
6. Акушерство та гінекологія : навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів медичних факультетів / І. Р. Ніцович. - Чернівці : БДМУ, 2023 - Т. 1 : Фізіологічне акушерство. - 2023. - 322 с.
7. Бачинська І.І. Практикум з акушерства: навчальний посібник. — 2-е видання. К. Видавництво «Медицина», 2021, 104 с.
8. Акушерство та гінекологія : навчальний посібник / М. А. Болотна, В. І. Бойко, Т. В. Бабар ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2018. - 306 с.
9. Невідкладні стани в акушерській практиці : практичне керівництво [для лікарів акушерів-гінекологів] / А. Я. Сенчук , В. Г. Гінзбург, І. І. Чермак. - Київ : Фенікс, 2019. - 330 с.
10. Неоперативна гінекологія: навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / М. І. Жиляєв [та ін.]. Тернопіль : Укрмедкнига, 2017. - 255 с. : табл., іл. - Бібліогр.: с. 247-255.
11. Актуальні питання акушерства у практиці сімейного лікаря : навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Ю. В. Вороненко [та ін.]; за ред. Ю.В. Вороненка та ін.; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П.Л. Шупика, Ін-т сімейн. медицини. - Київ : Заславський О.Ю., 2016. - 346 с. : іл., табл. - (Сімейна медицина). - Бібліогр.: с. 323-333.
12. Актуальна гінекологія: від лікаря до пацієнта / Т.Є Ткачук. - Київ : Медкнига, 2016. - 75 с.
13.Практикум з акушерства/ І. Бачинська. - К. : Медицина, 2021. - 108 с.
14.Акушерство і гінекологія : збірника нормативних документів. Частина 1 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 404 с.
15.Акушерство і гінекологія : збірник нормативних документів. Частина 2 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 456 с.
16.Клінічні протоколи надання медичної допомоги акушерство, гінекологія, неонатологія : збірник нормативних документів. Частина 2 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ: Медінформ, 2015. - 384 с.
17.Клінічні протоколи надання медичної допомоги. Акушерство, гінекологія, неонатологія : збірник нормативних документів. Частина 1 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ: Медінформ, 2015. - 348 с.
18.Guidelines Obstetrics : study guide for students of 4th, 5th and 6th year of study Medical faculty / A. Senchuk, I. Chermak, I. Ventskivska [et al.] ; Private higher educational establishment "Kyiv Medical University", Bogomolets National Medical University. - Київ : Книга-плюс, 2020.- 204 p.
19.KAPLAN Medical USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2020 Obstetrics and Gynecology : курс

лекцій / ed. E. P. Sakala. - New York : Kaplan, Inc, 2019. - 293 p.
20. Blueprints Obstetrics & Gynecology : учебник / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th revised ed. - Philadelphia ; Baltimore ; New York : Wolters Kluwer, 2018. - 592 p.

15. Інформаційні ресурси

https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/akusherstvo-i-ginekologiya/ - діючі «Клінічні протоколи» затверджені наказами МОЗ України з акушерства і гінекології.

Модуль 2: «Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду».

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»; освітній рівень: другий (магістерський)	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 222 «Медицина»	Рік підготовки – V
Змістовних модулів - 2		Семестри: IX, X
Індивідуальне науково-дослідне завдання		
Загальна кількість кредитів/годин: 90год. / 3 кредити ECTS		Практичні заняття: 50 год. Лекції: 10 год. Самостійна робота: 30 годин
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 50; самостійної роботи студента –30.		Вид контролю: Підсумковий семестровий контроль

2. Мета, очікувані результати навчання та критерії оцінювання результатів навчання

Мета курсу - придбання знань з фізіологічного та патологічного акушерства, засвоєння загальних принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію та використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми (ОПП).

Результати навчання дисципліни:

знати:

- сучасні стандарти надання допомоги при невідкладній акушерській патології;
- перебіг фізіологічної та патологічної вагітності, пологів та післяпологового періоду;

- надання психологічної допомоги вагітнім, роділлям, породіллям.

вміти:

- Встановлювати акушерський діагноз, проводити диференційну діагностику, терапію, профілактику та реабілітацію акушерських пацієнтів ;
- збирати та оцінювати акушерський анамнез;
- проводити зовнішнє та внутрішнє акушерське дослідження,
- оцінювати стан плода та новонародженого;
- надавати невідкладну допомогу при акушерській патології;
- надавати психологічну допомогу вагітнім, роділлям, породіллям.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Форми підсумкового семестрового контролю успішності навчання стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки, демонстрації вмінь на фантомах. Оцінка за підсумковий семестровий контроль складається з:

- оцінки відповідей на тестові питання, ситуаційні задачі та інші інтегровані завдання;
- оцінки відповідей на теоретичні контрольні запитання;
- оцінка виконання практичних завдань;
- підрахунку сумарної кількості балів за результатами підсумкового контролю.

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового семестрового контролю (ПСК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни. Формою контролю проходження модуля, з урахуванням виробничої практики, є **підсумковий семестровий контроль**, який полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу дисципліни на підставі результатів поточного навчання, виконання індивідуальних і контрольних заходів. При виставленні оцінки за дисципліну враховують накопичену студентом кількість балів за поточне навчання (максимальна кількість балів 200).

Оцінювання поточної навчальної діяльності

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляється оцінка за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих в університеті **критеріїв оцінювання** для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. За кожний етам заняття і елемент поточного контролю студент отримує традиційну оцінку «5-4-3-2», із яких викладач формує середню арифметичну оцінку за заняття, яка конвертується у бали. У випадку, якщо під час формування середньої арифметичної традиційної оцінки за заняття студент отримує «2», то дана оцінка конвертується у 0 балів.

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який має 90-100% правильних відповідей, глибоко і твердо засвоїв матеріал і послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов’язується теорія з практикою. При цьому у студента не виникає труднощів при зміні завдання, вільно справляється із задачами, питаннями та іншими видами використання знань, показує знання монографічної літератури, вірно обґрунтовує прийняття рішення, володіє різносторонніми навичками практичної роботи.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який має 75-89% правильних відповідей, твердо знає матеріал, грамотно і по суті відповідає його, котрий не допускає суттєвих помилок у відповіді на запитання, вірно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, котрий має 60-74% правильних відповідей, але не засвоїв його деталей, допускає помилки, недостатньо правильно формує, порушує послідовність у викладенні матеріалу і відчуває труднощі у виконанні практичної роботи.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, котрий не знає частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички, має 59% та менше правильних відповідей.

Виставленні бали за поточний контроль не потрібно конвертувати в оцінку за традиційною шкалою та за шкалою ECTS

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 2: Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Змістовий модуль 6. Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Тема 15. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.

Зовнішні та внутрішні статеві органи жінки. Кровозабезпечуюча і лімфатична системи жіночих статевих органів. Фізіологія жіночих статевих органів. Будова жіночого таза. Таз з акушерської точки зору. Тазове дно. Плід як об`єкт пологів (розміри голівки плода, шви, тім'ячка). Ознаки доношеності та зрілості плода.

Тема 16. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних.

Будова статевих клітин. Капацитація. Запліднення і розвиток плідного яйця. Імплантація. Плацента, її будова і функції. Критичні періоди розвитку ембріона і плода. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності. Гігієна і харчування вагітної. Методи обстеження вагітних. Зовнішнє та внутрішнє акушерське обстеження вагітних. Топографія плода в матці.

Встановлення ранніх та пізніх термінів вагітності. Визначення допологової відпустки і дати пологів. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма.

Тема 17. Фізіологія пологів, I та II періоди пологів. Біомеханізм пологів при потиличному передлежанні. Знеболювання пологів.

Психопрофілактична підготовка до пологів. Передвісники пологів: прелімінарний період. Визначення ступеню зрілості шийки матки. Шкала Бішопа. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання. Причини початку пологів. Регуляція пологової діяльності. Методи реєстрації пологової діяльності. Моніторінг у пологах. Періоди пологів. Тривалість їх у першо- та повторнонароджуючих. Період розкриття шийки матки в пологах. Клініка, ведення. Партограма. Період вигнання плода. Клініка, ведення.

Тема 18. Фізіологія III періоду пологів та післяпологового періоду.

Фізіологія періоду новонародженості.

Послідовий період. Ознаки відшарування плаценти. Клініка, ведення послідового періоду (активне ведення, очікувальна тактика ведення). Консервативні способи виділення посліду. Визначення цілісності посліду. Поняття про фізіологічну та патологічну крововтрату. Оцінка новонародженого за шкалою Апгар. Первинний туалет новонародженого. Дотримання теплового ланцюжка. Психопрофілактичне знеболення пологів. Медикаментозне знеболення пологів.

Клініка та ведення післяпологового періоду. Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах. Концепція грудного вигодовування. Післяпологова контрацепція. Метод лактаційної аменореї. Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості. Догляд за новонародженим. Переваги сумісного перебування матері та дитини. Ембріональний і фетальний періоди розвитку.

Змістовий модуль 7. Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Тема 19. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність. Перинатальна охорона плода.

Бласто-, ембріо- та фетопатії. Діагностика вад розвитку плода в різні періоди

вагітності. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця (плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика). Міхурцевий занесок. Багатотоводдя та маловоддя. Особливості перебігу вагітності та пологів. Спадкові та вроджені захворювання плода. Роль медико-генетичної консультації в їх діагностиці. Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика. Особливості перебігу і ведення багатоплідної вагітності. Профілактика ускладнень.

Тема 20. Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка росту плода.

Плацентарна дисфункція: класифікація, діагностика, лікування. Дистрес плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика. Затримка росту плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика. Методи діагностики стану плода: неінвазивні – УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні – анміоцентез, кордоцентез.

Тема 21. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія. Ранній гестоз. Птіалізм, блювання. Патогенез. Клініка, діагностика і лікування раннього гестозу. Гіпертензивні розлади під час вагітності, класифікація.

Прееклампсія, патогенез: класифікація, діагностика, клініка, лікування, тактика ведення, профілактика.

Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення.

Рідкісні форми гестозів.

Тема 22. Невиношування вагітності. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.

Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика. Істміко-цервікальна недостатність (етіологія, клініка, діагностика, лікування). Профілактика невиношування вагітності. Передчасні пологи: тактика, ведення і профілактика.

Імунологічна несумісність крові матері та плода (Rh-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна несумісність та ін.). Патогенез імунологічного конфлікту, сучасна система діагностики і лікування. Ведення вагітності і визначення оптимального терміну пологів при резус-імунізації. Профілактика імуноконфліктної вагітності.

Тема 23. Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.

Поняття анатомічного та клінічного вузького тазу. Класифікація анатомічно вузького тазу за формою та ступенем звуження. Діагностика. Особливості перебігу та ведення пологів при вузьких тазах. Діагностика синклітичного та асинклітичного вставлення голівки плода. Класифікація тазового передлежання. Причини виникнення. Діагностика та особливості ведення вагітності при тазових передлежаннях. Неправильні положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика. Корекція неправильних положень та тазових передлежань під час вагітності. Пологи при неправильних положеннях та тазових передлежаннях. Біомеханізм пологів при тазових передлежаннях. Ручна допомога при тазових передлежаннях.

Тема 24. Аномалії скоротливої діяльності матки.

Аномалії пологової діяльності. Класифікація. Фактори ризику. Патогенез різних видів аномалій пологової діяльності. Слабкість пологової діяльності. Клініка, діагностика та лікування первинної і вторинної слабкості пологової діяльності. Дискоординована пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування. Надмірна пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування. Профілактика порушень пологової діяльності. Перинатальні наслідки.

Тема 25. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Передлежання плаценти, передчасне відшарування нормально розташованої

плаценти. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка і діагностика. Особливості перебігу і ведення вагітності та пологів при передлежанні плаценти. Акушерська тактика. Матка Кювелера.

Порушення процесів відшарування плаценти. Маткова кровотеча в послідовому та ранньому післяпологовому періоді. Гіпотонічна кровотеча. Коагулопатична кровотеча (емболія навколоплідними водами та інші причини). Геморагічний шок. Термінальні стани в акушерстві. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові.

Інтенсивна терапія та реанімація при кровотечах в акушерстві.

Тема 26. Оперативне акушерство. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.

Загальні відомості про акушерські операції. Показання, умови, протипоказання. Підготовка. Обстеження. Інструментарій. Операції переривання вагітності в ранні та пізні терміни. Операції, що готують пологові шляхи (перинео- та епізіотомія, амніотомія). Акушерські щипці. Вакуум-екстракція плода. Показання, умови, протипоказання. Оперативні втручання у послідовому та післяпологовому періоді. Ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення. Кесарів розтин у сучасному акушерстві. Показання та протипоказання до кесарева розтину. Варіанти кесарева розтину. Хірургічні методи зупинки маткової кровотечі в акушерстві. Перев'язка маткових та яєчникових судин. Надпіхвова ампутація матки. Екстирпація матки. Перев'язування внутрішніх здухвинних артерій: показання.

Тема 27. Пологовий травматизм

Тема 28. Екстрагенітальна патологія і вагітність.

Екстрагенітальні захворювання в акушерстві: тактика лікаря загальної практики, показання до переривання вагітності. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Тема 29. Післяпологові септичні захворювання. Післяпологові нориці: етіологія, лікування, профілактика. Основні клінічні форми післяпологових септичних захворювань. Класифікація, етіологія, патогенез. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового метроендометриту, метрофлебіту, маститу. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового перитоніту, перитоніту після кесарева розтину. Акушерський сепсис. Класифікація, клініка, діагностика. Методи профілактики септичних післяпологових ускладнень.

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Пр. заняття	СРС
Змістовий модуль 6. Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду			
Тема 15. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.		4	2
Тема 16. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних.	1	3	2
Тема 17. Фізіологія пологів, I та II періоди пологів. Біомеханізм пологів при потиличному передлежанні. Знеболювання пологів.		4	2
Тема 18. Фізіологія III періоду пологів та післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.		4	2
Змістовий модуль 7. Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.			

Тема 19. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність. Перинатальна охорона плода.	1	3	2
Тема 20. Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Недостатній ріст плода	1	3	2
Тема 21. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.	1	3	2
Тема 22. Невиношування вагітності. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.	1	3	2
Тема 23. Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода.		4	2
Тема 24. Аномалії скоротливої діяльності матки.	1	3	2
Тема 25. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.	1	3	2
Тема 26. Оперативне акушерство. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.	1	3	2
Тема 27. Пологовий травматизм	1	3	2
Тема 28. Екстрагенітальна патологія і вагітність	1	3	2
Тема 29. Післяпологові септичні захворювання.		4	2
Підсумковий семестровий контроль	**-**	**4**	**-**
МОДУЛЬ 2: кредитів ECTS – 3,0 годин – 90; з них:	**10**	**50**	**30**

5. Теми лекцій

№ з\п	Тема	К-ть годин
1.	Фізіологія вагітності та пологів. Методи обстеження вагітних.	1
2.	Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія. Невідкладна допомога.	1
3.	Невиношування вагітності.	1
4.	Плацентарні порушення. Дистрес плода. Недостатній ріст плода.	1
5.	Кровотечі під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.	1
6.	Оперативне акушерство.	1
7.	Аномалії пологової діяльності.	1
8.	Пологовий травматизм матері і плода.	1
9.	Екстрагенітальна патологія і вагітність.	1
10.	Перинатальна охорона плода. Профілактика акушерської і перинатальної патології.	1
	Всього	**10**

6. Теми семінарських занять: немає.

7. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	К-сть годин
1.	Пологові шляхи жінки. Таз з акушерської точки зору. Плід як об’єкт пологів.	3
2.	Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних.	3
3.	Фізіологія пологів, I та II періоди пологів. Біомеханізм пологів при потиличному передлежанні. Знеболювання пологів.	3
4.	Фізіологія III періоду пологів та післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.	3
5.	Плацентарні порушення. Дистрес плода. Недостатній ріст плода.	3
6.	Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.	3
7.	Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.	3
8.	Невиношування вагітності. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.	3
9.	Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода.	3
10	Аномалії скоротливої діяльності матки.	3
11.	Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.	4
12.	Оперативне акушерство. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.	4
13.	Пологовий травматизм матері і плода.	4
14.	Екстрагенітальна патологія і вагітність. Післяпологові септичні захворювання.	4
15.	**Підсумковий семестровий контроль**	**4**
	Всього	**50**

8. Теми лабораторних занять: немає.

9. Самостійна робота

№ з/п	Тема	К-ть годин
1.	Зміни в організми вагітної. Вплив шкідливих факторів на плід.	2
2.	Методи дослідження в акушерстві та перинатології.	2
3.	Пологи фізіологічні - визначення, клінічні ознаки, ведення пологів, моніторинг стану роділлі і новонародженого.	2
4.	Фізіологія післяпологового періоду.	2
5.	Тазові передлежання плода – визначення, клінічні ознаки, діагностика, особливості ведення вагітності і пологів, ускладнення під час пологів, показання до оперативного розродження.	2
6.	Фізіологія періоду новонародженості. Оцінка стану новонародженої дитини за шкалою Апгар. Догляд за новонародженою дитиною.	2

7.	Гестози - визначення, клінічні ознаки, діагностичні критерії, методи лікування в залежності від ступеня тяжкості, можливі ускладнення. Ведення вагітності і пологів. Показання до оперативного розродження.	2
8.	Плацентарна недостатність та недостатній ріст плода - визначення, клінічні форми, діагностичні критерії, тактика розродження в разі затримки росту плода. Основні принципи профілактики ФПН і недостатнього росту плода.	2
9.	Невиношування вагітності в ранніх термінах - визначення, фактори ризику, клінічні прояви, діагностичні критерії, методи лікування. Методи профілактики.	2
10.	Периношування вагітності, діагностика, акушерська тактика.	2
11.	Аномалії пологової діяльності - класифікація, фактори ризику, клінічні прояви. Сучасні методи діагностики. Тактика ведення пологів у разі аномалій пологової діяльності. Показання до оперативного розродження.	2
12.	Передлежання плаценти, передчасне відшарування нормально розташованої плаценти - фактори ризику, клінічні прояви, діагностика, ведення вагітності та пологів. Можливі ускладнення.	2
13.	Кровотеча в послідовий, ранній і пізній післяпологові періоди - визначення, фактори ризику, клінічні прояви, лікувальна тактика. Методи зупинки кровотечі в післяпологовому періоді.	2
14.	Післяпологовий метроендометрит - визначення, фактори ризику, клінічні прояви, діагностика, лікувальна тактика. Методи профілактики.	2
15.	Перинатальні інфекції: етіологія, класифікація, патогенез, діагностика, лікувальна тактика.	2
	Всього	**30**

10. **Індивідуальні завдання:** Наданий аналіз з будь-якої теми модуля регламентованої державної та зарубіжної літератури.

11. Методи навчання:

- Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.
- Методи навчально- пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.
- Методи стимулювання й мотивації навчально- пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.
- Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції);
- Практичні методи навчання: мозковий штурм, тренінгова робота, робота в клініці.
- Дистанційні методи навчання з використання сучасних освітніх платформ таосвітніх ресурсів (Likar, Zoom, Google-classroom тощо).

12. Методи та форми контролю, розподіл балів, що отримують студенти, оцінювання

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни «акушерство та гінекологія» затвердженої МОЗ України 2014 р. та інструкцією щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу від 15.04.2014 р. № 08-01-47/10595.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу як технологія ECTS включає:

- вивчення навчальних дисциплін структурованих на модулі як задокументовані, логічно завершені частини навчальної програми, що реалізуються за допомогою відповідних форм організації навчального процесу і закінчуються підсумковим контролем;
- впровадження кредитів ECTS (ЄКТС) як одиниць виміру навчального навантаження студента, необхідного для засвоєння навчальної дисципліни;
- здійснення зарахування кредитів студентами зі складових навчального плану (навчальних дисциплін, практик, курсових та кваліфікаційних робіт) на підставі отримання позитивних оцінок підсумкового (-их) контрою (-ів). Встановлення кредитів студентами здійснюється у повному обсязі відповідно до кредитів, встановлених навчальній складовій,і лише після повного їх виконання;
- відсутність у графіку навчального процесу екзаменаційних сесій, адже здійснюється контроль засвоєння студентом кожного модуля навчальної дисципліни;
- застосування декількох шкал оцінювання, включаючи рейтингову шкалу оцінювання ECTS, які конвертуються одна в одну за певними правилами.

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни «акушерство та гінекологія» затвердженої МОЗ України 2014 р. та інструкцією щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу від 15.04.2014 р. № 08-01-47/10595.

Оцінювання модуля

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (ПК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни. Формою контролю проходження модуля, з урахуванням виробничої практики, є **підсумковий семестровий контроль**, який полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу дисципліни на підставі результатів поточного навчання, виконання індивідуальних і контрольних заходів.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення кожного модуля становить 200 балів: 40% балів за 200-бальною шкалою студент отримує за поточну навчальну діяльність, а 60% – за кінцевий контроль (Підсумковий семестровий контроль) згідно «Положення про оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни в НМУ імені О.О. Богомольця» (наказ №782 від 30.09.2019).

Перерахунок у бали на кожному занятті.

Виставлені за традиційною шкалою оцінки поточного контролю конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі та їх сума не може перевищувати 80 балів (Підсумковий семестровий контроль), з урахуванням балів за індивідуальну роботу. Виставленні бали за поточний контроль не потрібно конвертувати в оцінку за традиційною шкалою та за шкалою ECTS.

Кількість балів, що відповідає оцінці «5» вираховується шляхом ділення максимальної кількості балів за поточну навчальну діяльність, а саме 80 (для заліків 200) на кількість практичних (семінарських) занять. Для розрахунку оцінки «3» вираховується кількість балів, що становить 60% від максимальної кількості балів за поточну навчальну діяльність, тобто 48-50 балів (для заліків 111 балів), що ділиться на кількість практичних (семінарських) занять.

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою, але може бути різною для різних модулів однієї дисципліни і визначатися кількістю тем у модулі.

Підсумковий бал за поточну діяльність визначається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу, максимальна кількість 80 балів.

Підсумковий семестровий контроль

До підсумкового семестрового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового контролю, становить 120.

Оцінювання модуля та дисципліни

Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий семестровий контроль і виражається за багатобальною шкалою.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Визначення кількості балів, яку студент набрав з дисципліни.

Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модульних дисциплін (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів з дисципліни).

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалою ECTS та за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як у шкалу ECTS, так і у чотирибальну шкалу. Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Критерії оцінювання

- відвідати не менше 75% (33,75 годин)
- зараховується за сумою поточних балів, але не менше 111 балів.

Оцінка за багатобальною (200) шкалою	**Оцінка за чотирибальною шкалою**
від 170 до 200 балів	**«5»**
від 140 до 169 балів	**«4»**
від 139 до 111 балів	**«3»**
110 балів і нижче	**«2»**

Оцінювання індивідуальних завдань студента

На індивідуальну роботу відводять бали з поточного контролю за рішенням кафедри.

За регламентом кафедри можуть бути додаткові бали за відвідування лекцій.

Кафедри нараховуються також студентам додаткові бали за участь та отримання призових місць у всеукраїнських та інших олімпіадах з навчальних дисциплін. Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань (доповіді на СНТ, публікації тез і статей, доповіді на українських та міжнародних конференціях і симпозіумах), залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10-12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 2. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

1. Роль жіночої консультації у профілактиці ускладнень вагітності та пологів, перинатальній охороні плода та профілактиці, діагностиці та лікуванні гінекологічних захворювань.
2. Роль сімейного лікаря у профілактиці перинатальних захворювань і смертності.
3. Медико-генетичне консультування.
4. Зовнішні та внутрішні статеві органи жінки.
5. Кровозабезпечуюча і лімфатична системи жіночих статевих органів.
6. Фізіологія жіночих статевих органів.
7. Будова жіночого таза. Таз з акушерської точки зору. Тазове дно.
8. Плід як об`єкт пологів (розміри голівки плода, шви, тім'ячка).
9. Ознаки доношеності та зрілості плода.
10. Будова статевих клітин. Капацитація. Запліднення і розвиток плідного яйця. Імплантація.
11. Плацента, її будова і функції.
12. Критичні періоди розвитку ембріона і плода.
13. Вплив шкідливих факторів на ембріон та плід.
14. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності.
15. Гігієна і харчування вагітної.
16. Методи обстеження вагітних. Зовнішнє та внутрішнє акушерське обстеження вагітних.
17. Топографія плода в матці.
18. Встановлення ранніх та пізніх термінів вагітності.
19. Визначення допологової відпустки і дати пологів.
20. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма.
21. Психопрофілактична підготовка до пологів.
22. Передвісники пологів: прелімінарний період.
23. Визначення ступеню зрілості шийки матки. Шкала Бішопа.
24. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання.
25. Причини початку пологів. Регуляція пологової діяльності. Методи реєстрації пологової діяльності. Моніторінг у пологах.
26. Періоди пологів. Тривалість їх у першо- та повторнонароджуючих.
27. Період розкриття шийки матки в пологах. Клініка, ведення. Партограма.
28. Період вигнання плода. Клініка, ведення.
29. Послідовий період. Ознаки відшарування плаценти. Клініка, ведення послідового періоду (активне ведення, очікувальна тактика ведення).
30. Консервативні способи виділення посліду.
31. Визначення цілісності посліду. Поняття про фізіологічну та патологічну крововтрату.
32. Оцінка новонародженого за шкалою Апгар.
33. Первинний туалет новонародженого. Дотримання теплового ланцюжка.
34. Психопрофілактичне знеболення пологів. Медикаментозне знеболення пологів.
35. Клініка та ведення післяпологового періоду.
36. Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах.
37. Концепція грудного вигодовування.
38. Післяпологова контрацепція. Метод лактаційної аменореї.
39. Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості.
40. Догляд за новонародженим.
41. Переваги сумісного перебування матері та дитини.

42. Ембріональний і фетальний періоди розвитку. Бласто-, ембріо- та фетопатії. Діагностика вад розвитку плода в різні періоди вагітності.
43. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця (плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика). Міхурцевий занесок.
44. Багатотоводдя та маловоддя. Особливості перебігу вагітності та пологів.
45. Спадкові та вроджені захворювання плода. Роль медико-генетичної консультації вїх діагностиці.
46. Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика.
47. Особливості перебігу і ведення багатоплідної вагітності. Профілактика ускладнень.
48. Плацентарна дисфункція: класифікація, діагностика, лікування.
49. Дистрес плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика.
50. Затримка росту плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика.
51. Методи діагностики стану плода: неінвазивні – УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні – анміоцентез, кордоцентез.
52. Цитогенетичні та біохімічні дослідження у різні терміни вагітності.
53. Імунологічна несумісність крові матері і плода (Rh-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна несумісність та ін.).
54. Патогенез імунологічного конфлікту, сучасна система діагностики і лікування.
55. Ведення вагітності і визначення оптимального терміну пологів при резус-імунізації.
56. Профілактика імуноконфліктної вагітності.
57. Ранній гестоз. Птіалізм, блювання. Патогенез. Клініка, діагностика і лікування раннього гестозу.
58. Гіпертензивні розлади під час вагітності, класифікація.
59. Прееклампсія, патогенез: класифікація, діагностика, клініка, лікування, тактика ведення, профілактика.
60. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення.
61. Рідкісні форми гестозів.
62. Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика.
63. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика.
64. Істміко-цервікальна недостатність (етіологія, клініка, діагностика, лікування).
65. Профілактика невиношування вагітності.
66. Передчасні пологи: тактика, ведення і профілактика.
67. Поняття анатомічно та клінічно вузького тазу.
68. Класифікація анатомічно вузького тазу за формою та ступенем звуження. Діагностика.
69. Особливості перебігу та ведення пологів при вузьких тазах.
70. Діагностика синклітичного та асинклітичного вставлення голівки плода.
71. Класифікація тазового передлежання. Причини виникнення.
72. Діагностика та особливості ведення вагітності при тазових передлежаннях.
73. Неправильні положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності.
74. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика.
75. Корекція неправильних положень та тазових передлежань під час вагітності.
76. Пологи при неправильних положеннях та тазових передлежаннях.
77. Біомеханізм пологів при тазових передлежаннях.
78. Ручна допомога при тазових передлежаннях.
79. Пологи при багатоплідній вагітності.

80. Аномалії пологової діяльності. Класифікація. Фактори ризику.
81. Патогенез різних видів аномалій пологової діяльності.
82. Слабкість пологової діяльності. Клініка, діагностика та лікування первинної і вторинної слабкості пологової діяльності.
83. Дискоординована пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування.
84. Надмірна пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування.
85. Профілактика порушень пологової діяльності. Перинатальні наслідки.
86. Дистрес плода у пологах: діагностика, тактика ведення.
87. Передлежання плаценти. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка і діагностика.
88. Особливості перебігу і ведення вагітності та пологів при передлежанні плаценти. Акушерська тактика.
89. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти. Етіологія, клініка, діагностика. Акушерська тактика. Матка Кювелера.
90. Порушення процесів відшарування плаценти. Маткова кровотеча в послідовому періоді.
91. Маткова кровотеча в ранньому післяпологовому періоді. Гіпотонічна кровотеча.
92. Коагулопатична кровотеча (емболія навколоплідними водами та інші причини).
93. Геморагічний шок. Термінальні стани в акушерстві.
94. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові.
95. Інтенсивна терапія та реанімація при кровотечах в акушерстві.
96. Загальні відомості про акушерські операції. Показання, умови, протипоказання. Підготовка. Обстеження. Інструментарій.
97. Операції переривання вагітності в ранні та пізні терміни.
98. Операції, що готують пологові шляхи (перинео- та епізіотомія, амніотомія).
99. Акушерські щипці. Вакуум-екстракція плода. Показання, умови, протипоказання.
100. Оперативні втручання у послідовому та післяпологовому періоді.
101. Ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення.
102. Кесарів розтин у сучасному акушерстві. Показання та протипоказання до кесарева розтину. Варіанти кесарева розтину.
103. Хірургічні методи зупинки маткової кровотечі в акушерстві. Перев'язка маткових та яєчникових судин. Надпіхвова ампутація матки. Екстирпація матки. Перев'язування внутрішніх здухвинних артерій: показання.
104. Травматичні пошкодження вульви, піхви і промежини.
105. Розриви шийки матки в пологах.
106. Розриви матки при вагітності і в пологах: класифікація, механізми виникнення.
107. Клінічна картина розриву матки: загрозливого, того, що почався і вже відбувся.
108. Особливості розривів матки по рубцю: діагностика, лікування, профілактика.
109. Виворіт матки. Причини виникнення. Тактика лікаря.
110. Розходження і розриви зчленувань таза в пологах.
111. Післяпологові нориці: етіологія, лікування, профілактика.
112. Основні клінічні форми післяпологових септичних захворювань. Класифікація, етіологія, патогенез.
113. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового метроендометриту, метрофлебіту, маститу.
114. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового перитоніту, перитоніту після кесарева розтину.
115. Акушерський сепсис. Класифікація, клініка, діагностика, сучасні принципи лікування.
116. Септичний шок. Невідкладна допомога.
117. Методи профілактики септичних післяпологових ускладнень.
118. Методи пригнічення лактації.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

МОДУЛЬ 2. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

1. Зібрати та оцінити анамнез стосовно загальних та специфічних функцій жіночого організму.
2. Провести зовнішнє акушерське обстеження вагітної (прийоми Леопольда,аускультація серцебиття плода, пельвіометрія) (на фантомі).
3. Встановити термін вагітності, передбачуваний термін пологів та масу плода.
4. Провести внутрішнє акушерське обстеження, вимірювання діагональної кон'югати (на фантомі).
5. Оцінити результати дослідження стану плода і плаценти (КТГ, УЗД, БПП, доплерометрія судин пуповини) та визначити тактику ведення вагітності в залежності від отриманих результатів.
6. Виявляти ранні ознаки гестозів, використовувати прості скринінгові методи для діагностики гестозів, проводити оцінку результатів лабораторного обстеження, визначати тактику ведення при гестозах, надавати невідкладну допомогу при нападі еклампсії.
7. Надавати акушерську допомогу при фізіологічних пологах (на симуляторі або на фантомі). Ведення післяпологового періоду.
8. Оцінити стан новонародженого за шкалою Апгар, провести первинний туалет новонародженого, «тепловий ланцюжок».
9. Визначити діагностичні критерії вузького тазу (проводити пельвіометрію). Встановлювати діагноз клінічно вузького тазу (на фантомі).
10. Оцінити характер пологової діяльності. Скласти схему медикаментозної корекції аномалій пологової діяльності.
11. Оцінити об'єм крововтрати. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах.
12. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при геморагічному шоці.
13. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при септичному шоці.

13. Методичне забезпечення

Назва освітнього компонента	**Вид компонента**	**Оснащення**
1.Інструментарій для проведення акушерсько-гінекологічного обстеження.	Інструментарій медичний, акушерсько-гінекологічний, для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією»	1.Набір гінекологічний оглядовий стерильний №1: дзеркало вагінальне пластикове Куско, щіточка, ватяний тампон, шпатель, рукавички (пара), скло, пелюшка, бахіли. 2.Транспортне середовище для рідинної цитології +щітка тип F. 3.Стетоскопи фетальні: дерев'яний та металевий. 4.Тазомір акушерський металевий по Martin.

2. Фантоми для проведення акушерсько-гінекологічного обстеження та відпрацювання навичок з дисциплін.	Обладнання для фантомного курсу, акушерсько-гінекологічне, для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією»	1. Фантом для відпрацювання навичок виконання огляду шийки матки в передпологовий період. 2. Фантом для відпрацювання проведення прийому Леопольда, моніторингу серцебиття плода і вимірювання окружності живота, а також догляду за молочними залозами. 3. Фантом новонародженого для вивчення біомеханізму пологів. 4. Анатомічна модель жіночого тазу для відпрацювання проведення пельвіометрії та вивчення біомеханізму пологів.
3. Відеоматеріали практичних навичок з акушерства та гінекології	Відеозаписи – приклад виконання практичних навичок з акушерства та гінекології для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією»	

14. Рекомендована література

Базова

1. Гінекологія: навч.посіб. / за редакцією І.Б.Венцківської, В.П.Лакатоша, В.М. Куща. – Київ : видавництво «Інтермед», 2017. – 246 с.
2. «Навчальний посібник з акушерства» для студентів та викладачів медичних університетів III-IV рівнів акредитації за ред. проф. Венцківської І.Б., проф. Лакатоша В.П., доц. Куща В.М. – К: РА «Гармонія», 2018. – 210 с.
3. «Екстремальні стани в акушерстві» – за ред. проф.Венцківського Б.М. К; РА «Гармонія», 2017. – 169 с.
4. В. Грищенко, М. Щербина, Б. Венцківський «Акушерство і гінекологія: у двох книгах.» Книга 1. Акушерство. 4-е видання. К. Видавництво «Медицина», 2020, 422 с.
5. В. Грищенко, М. Щербина, Б. Венцківський «Акушерство і гінекологія: у двох книгах.» Книга 2. Гінекологія. 3-є видання.. К. Видавництво «Медицина», 2020, 376 с.
6. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання (Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон) – ВСВ «Медицина», 2021. – 454 с.
7. Акушерський фантом/Під редакцією проф. В.О. Бенюка, І.А. Усевича, О.А. Диндар. - Київ: «Здоров’я України», 2019. - 198 с.
8. Obstetrics and Gynecology from 10 teachers – Mc-Quillan-Robertson – 2022 – 21th edition – 798 p.
9. Essential Obstetrics and Gynecology : підручник / ed. : I. Symonds, S. Arulkumaran. - 6th ed. - Edinburgh ; London ; New York : Elsevier, 2020. - 460 p.
10. Netter's obstetrics & gynecology : учебник / R. P. Smith. - 3th ed. - Philadelphia : ELSEVIER, 2017. - 604 с.
11. Алгоритми в акушерстві і гінекології. Видання третє, доповнене, під редакцією проф. В.О. Бенюка. К.: «Бібліотека «Здоров’я України». -2018.- 504 с.
12. Акушерський фантом/Під редакцією проф. В.О. Бенюка, І.А. Усевича, О.А. Диндар. - Київ: «Здоров’я України», 2019. - 198 с.
13. Довідник сімейного лікаря з акушерства та гінекології. / Під редакцією проф. В.О. Бенюка. - Київ: «Доктор-медіа», 2012.- 622 с.
14. Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон."Клінічне акушерство та гінекологія". Підручник, К. Видавництво «Медицина», 2021, 445 с.

15. Алгоритми в акушерстві і гінекології. Навчальний посібник (под ред. Бенюка В.О.). Співавтори: Диндар О.А., Усевич І.А., Говсєєв Д.В., Гончаренко В.М., Гичка Н.М., Ковалюк Т.В.- К., 2019 - «Бібліотека «Здоров'я України» - С.542.
16. Акушерський фантом: посібник українською мовою (за ред. Бенюка В.О.). Співавтори: Усевич І.А., Диндар О.А., Ковалюк Т.В., Самойлова М.В.- К., 2018 - «Бібліотека «Здоров'я України», С.191.
17. Obstetrical phantom: посібник англійською мовою (Edited by V. Benyuk, O. Dyndar, I.Usevych). Co-authors: T. Kovaliuk, M.Samoilova – K., 2018 - «Бібліотека «Здоров'я України», С. 190.
18. Назарова І. Б., Самойленко В. Б., Фізіологічне акушерство: підручник (ВНЗ І— ІІІ р.а.) ВСВ «Медицина», 2018, 408 с.
19. V.I. Hryshchenko, M.O. Shcherbyna, B.M. Ventskivskyi et al., «Obstetrics and Gynecology: in 2 volumes». Volume 2. Gynecology (textbook) ВСВ «Медицина», 2022, 352 с.

Додаткова:

1. Ліхачов В. К. «Акушерство. Том 1. Базовий курс.» Видавництво «Нова книга», 2021, 392 с.
2. Ліхачов В. К. «Акушерство. Том 2. Базовий курс.» Видавництво «Нова книга», 2022, 392 с.
3. Ліхачов В. К. «Гінекологія. 2-ге видання.» Видавництво «Нова книга», 2021. 688 с.
4. Фізіологічне акушерство : підручник для студентів медичних (фармацевтичних) коледжів, училищ академії та інститутів медсестринства / І. Б. Назарова, В. Б. Самойленко. - 2-ге вид. переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 407 с.
5. Гінекологія : підручник для студентів медичних (фармацевтичних) коледжів, училищ, академії та інститутів медсестринства / О. В. Степанківська, М. О. Щербина. - 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2018. - 432 с.
6. Акушерство та гінекологія : навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів медичних факультетів / І. Р. Ніцович. - Чернівці : БДМУ, 2023 - Т. 1 : Фізіологічне акушерство. - 2023. - 322 с.
7. Бачинська І.І. Практикум з акушерства: навчальний посібник. — 2-е видання. К. Видавництво «Медицина», 2021, 104 с.
8. Акушерство та гінекологія : навчальний посібник / М. А. Болотна, В. І. Бойко, Т. В. Бабар ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2018. - 306 с.
9. Невідкладні стани в акушерській практиці : практичне керівництво [для лікарів акушерів-гінекологів] / А. Я. Сенчук , В. Г. Гінзбург, І. І. Чермак. - Київ : Фенікс, 2019. - 330 с.
10. Неоперативна гінекологія : навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / М. І. Жиляєв [та ін.]. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2017. - 255 с. : табл., іл. - Бібліогр.: с. 247-255.
11. Актуальні питання акушерства у практиці сімейного лікаря : навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Ю. В. Вороненко [та ін.]; за ред. Ю.В. Вороненка та ін. ; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П.Л. Шупика, Ін-т сімейн. медицини. - Київ : Заславський О.Ю., 2016. - 346 с. : іл., табл. - (Сімейна медицина). - Бібліогр.: с. 323-333.
12. Актуальна гінекологія: від лікаря до пацієнта / Т.Є Ткачук. - Київ : Медкнига, 2016. - 75 с.
13. Практикум з акушерства/ І. Бачинська. - К. : Медицина, 2021. - 108 с.
14. Акушерство і гінекологія : збірника нормативних документів. Частина 1 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 404 с.

15. Акушерство і гінекологія : збірник нормативних документів. Частина 2 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 456 с.
16. Клінічні протоколи надання медичної допомоги акушерство, гінекологія, неонатологія : збірник нормативних документів. Частина 2 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 384 с.
17. Клінічні протоколи надання медичної допомоги. Акушерство, гінекологія, неонатологія : збірник нормативних документів. Частина 1 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 348 с.
18. Guidelines Obstetrics : study guide for students of 4th, 5th and 6th year of study Medical faculty / A. Senchuk, I. Chermak, I. Ventskivska [et al.] ; Private higher educational establishment "Kyiv Medical University", Bogomolets National Medical University. - Київ :Книга-плюс, 2020. - 204 p.
19. KAPLAN Medical USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2020 Obstetrics and Gynecology : курс лекцій / ed. E. P. Sakala. - New York : Kaplan, Inc, 2019. - 293 p.
20.Blueprints Obstetrics & Gynecology : учебник / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th revised ed. - Philadelphia ; Baltimore ; New York : Wolters Kluwer, 2018. - 592 p.

15. Інформаційні ресурси

https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/akusherstvo-i-ginekologiya/ - діючі «Клінічні протоколи»затверджені наказами МОЗ України з акушерства і гінекології .

Модуль 3: Акушерство і гінекологія. Виробнича лікарська практика в акушерсько-гінекологічному відділенні.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів: 4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»; освітній рівень: другий (магістерський)	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 222 «Медицина»	Рік підготовки – VI
Змістовних модулів 7		Семестри: XI, XII
Індивідуальне науково-дослідне завдання		
Загальна кількість кредитів/годин: 120год. / 4 кредити ECTS, з них 1 кредит виробничої практики		Практичні заняття: 90 год. Виробнича лікарська практика 30 год.
Акушерство і гінекологія: 90год. / 3 кредити ECTS	Вид контролю: підсумковий контроль(ПК)	Практичні заняття: 60 год. Лекції: 0 год Самостійна робота: 30 годин
Виробнича практика: 30 год/ 1кредит ECTS		Практичні заняття: 10 год. Лекції: 0 год Самостійна робота: 20 годин

2. Мета, очікувані результати навчання та критерії оцінювання результатів навчання

Мета курсу - придбання знань з фізіологічного та патологічного акушерства, консервативної та оперативної гінекології, засвоєння загальних принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію та хірургічні ризики гінекологічної хворої, використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми (ОПП).

Результати навчання дисципліни:

знати:

- сучасні стандарти надання допомоги при невідкладній акушерській та гінекологічній патології;
- питання планування сім'ї,
- перебіг фізіологічної та патологічної вагітності, пологів та післяпологового періоду;
- надання психологічної допомоги вагітнім, роділлям, породіллям та гінекологічним хворим.

вміти:

• проводити гінекологічне дослідження, здійснювати забір матеріалу для цитологічного, гістологічного і бактеріологічного дослідження та вміти їх інтерпретувати;

• встановлювати діагноз захворювання, проводити диференційну діагностику, терапію, профілактику та реабілітацію акушерських і гінекологічних хворих;

• збирати та оцінювати акушерський та гінекологічний анамнез;

- проводити зовнішнє та внутрішнє акушерське дослідження (на фантомі), оцінювати стан плода та новонародженого;
- надавати невідкладну допомогу при акушерській та гінекологічній патології;
- надавати психологічну допомогу вагітнім, роділлям, породіллям та гінекологічним хворим.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Форми підсумкового контролю успішності навчання стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки, демонстрації вмінь на фантомах. Оцінка за підсумковий контроль складається з:

- оцінки відповідей на тестові питання, ситуаційні задачі та інші інтегровані завдання;
- оцінки відповідей на теоретичні контрольні запитання;
- оцінка виконання практичних завдань;
- підрахунку сумарної кількості балів за результатами підсумкового контролю.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляється оцінка за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих в університеті **критеріїв оцінювання** для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. За кожний етам заняття і елемент поточного контролю студент отримує традиційну оцінку «5-4-3-2», із яких викладач формує середню арифметичну оцінку за заняття, яка конвертується у бали. У випадку, якщо під час формування середньої арифметичної традиційної оцінки за заняття студент отримує «2», то дана оцінка конвертується у 0 балів.

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який має 90-100% правильних відповідей, глибоко і твердо засвоїв матеріал і послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому у студента не виникає труднощів при зміні завдання, вільно справляється із задачами, питаннями та іншими видами використання знань, показує знання монографічної літератури, вірно обґрунтовує прийняття рішення, володіє різносторонніми навичками практичної роботи.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який має 75-89% правильних відповідей, твердо знає матеріал, грамотно і по суті відповідає його, котрий не допускає суттєвих помилок у відповіді на запитання, вірно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, котрий має 60-74% правильних відповідей, але не засвоїв його деталей, допускає помилки, недостатньо правильно формує, порушує послідовність у викладенні матеріалу і відчуває труднощі у виконанні практичної роботи.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, котрий не знає частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено, з великими труднощами виконує

практичні навички, має 59% та менше правильних відповідей. Виставленні за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

3. Програма навчальної дисципліни

<u>Модуль 3:</u> Акушерство і гінекологія

Змістовий модуль 8. Патологічні стани репродуктивної системи у різні вікові періоди.

<u>Тема 30.</u> Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми.

Аменорея: класифікація, діагностика, тактика лікаря загальної практики при аменореї. Аномальні маткові кровотечі: класифікація, етіологія, клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога. Нейроендокринні синдроми в гінекології:

передменструальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперпролактинемія, гіперандрогенія. Клініка, сучасні методи діагностики, та принципи лікування.

Тема 31. Фізіологічні та патологічні стани в перименопаузальному періоді. Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Методи контрацепції для підлітків.

Клімактеричний синдром в гінекології: клініка, сучасні методи діагностики, та принципи лікування. Профілактика дефіцитних станів клімактерію. Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Методи контрацепції для підлітків.

Змістовий модуль 9. Гінекологічні захворювання.

Тема 32. Жіночі урогенітальні запальні захворювання.

Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоніаз, гонорея, хламідіоз, мікоплазма геніталіум, вірус папіломи людини, вірус простого герпесу); вульвовагінальний кандидоз; аномальні вагінальні виділення: клініка, діагностика, лікування, профілактика, тактика лікаря загальної практики.

Тема 33. Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки: матки, яєчників. Дисгормональні захворювання молочної залози. Ендометріоз. Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів, шийки матки, ендометрію. Пухлиноподібні утворення яєчників: клініка, діагностика, ускладнення, лікування, тактика лікаря загальної практики. Доброякісні пухлини яєчників (епітеліальні, пухлини строми статевого тяжа, ліпідно-клітинні, герміногенні пухлини) - клініка, діагностика, ускладнення, лікування, тактика лікаря загальної практики. Доброякісні пухлини матки: клініка, діагностика, ускладнення, лікування, показання до хірургічного лікування, тактика лікаря загальної практики. Ендометріоз: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, сучасні методи лікування, тактика лікаря загальної практики, методи реабілітації репродуктивної функції.

Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів, шийки матки: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Профілактика фонових та передракових захворювань жіночих статевих органів.

Тема 34. Невідкладні стани в гінекології.

«Гострий живіт» в гінекології: позаматкова вагітність, апоплексія яєчника, розрив капсули пухлини яєчника, перекрут ніжки пухлини, розрив гнійної тубооваріальної пухлини, порушення живлення міоматозного вузла - клініка, діагностика.

Тема 35. Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.

Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.

Змістовий модуль 10. Неплідність у шлюбі. Планування сім'ї

Тема 36. Неплідний шлюб.

Причини жіночої і чоловічої неплідності. Форми жіночого неплідця. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі. Принципи і методи лікування жіночої неплідності (гормональні, хірургічні, сучасні репродуктивні технології).

Тема 37. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ.

Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування. Загальна інформація про методи контрацепції: КОК, вагінальне кільце, контрацептивний пластир, ПТП, ін'єкційні, ВМК, бар'єрні методи та сперміциди, добровільна хірургічна стерилізація, невідкладна контрацепція. Методи розпізнавання фертильності, оцінка пацієнтки. Необхідне обстеження, яке проводиться у плановому

порядку перед прийняттям рішення щодо використання конкретного методу контрацепції. Планування сім'ї для людей, що живуть з ВІЛ.

Змістовий модуль 11. Фізіологічне акушерство

Тема 38. Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Перинатальна охорона плода.

Психопрофілактична підготовка до пологів. Передвісники пологів: прелімінарний період.

Визначення ступеню зрілості шийки матки. Шкала Бішопа. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання. Причини початку пологів. Регуляція пологової діяльності. Методи реєстрації пологової діяльності. Моніторинг у пологах. Періоди пологів. Тривалість їх у перш- та повторнонароджуючих. Період розкриття шийки матки в пологах. Клініка, ведення. Партограма. Період вигнання плода. Клініка, ведення. Послідовий період. Ознаки відшарування плаценти. Клініка, ведення послідового періоду (активне ведення, очікувальна тактика ведення). Консервативні способи виділення посліду. Визначення цілісності посліду.

Змістовий модуль 12. Патологія вагітності та пологів.

Тема 39. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.

Ранній гестоз. Птіалізм, блювання. Патогенез. Клініка, діагностика і лікування раннього гестозу. Гіпертензивні розлади під час вагітності, класифікація. Прееклампсія, патогенез: класифікація, діагностика, клініка, лікування, тактика ведення, профілактика. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення. Рідкісні форми гестозів.

Тема 40. Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність.

Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика. Істміко-цервікальна недостатність (етіологія, клініка, діагностика, лікування). Профілактика невиношування вагітності. Передчасні пологи: тактика, ведення і профілактика. Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика. Особливості перебігу і ведення багатоплідної вагітності. Профілактика ускладнень. Переношування вагітності.

Тема 41. Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері. Неправильні положення та тазові передлежання плода.

Поняття анатомічного та клінічного вузького тазу. Класифікація анатомічно вузького тазу за формою та ступенем звуження. Діагностика. Особливості перебігу та ведення пологів при вузьких тазах. Діагностика синклітичного та асинклітичного вставлення голівки плода. Класифікація тазового передлежання. Причини виникнення. Діагностика та особливості ведення вагітності при тазових передлежаннях. Неправильні положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика. Корекція неправильних положень та тазових передлежань під час вагітності. Пологи при неправильних положеннях та тазових передлежаннях. Біомеханізм пологів при тазових передлежаннях. Ручна допомога при тазових передлежаннях.

Тема 42. Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Передлежання плаценти, передчасне відшарування нормально розташованої плаценти. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка і діагностика. Особливості перебігу і ведення вагітності та пологів при передлежанні плаценти. Акушерська тактика. Матка

Кювелера. Порушення процесів відшарування плаценти. Маткова кровотеча в послідовому та ранньому післяпологовому періоді. Гіпотонічна кровотеча. Коагулопатична кровотеча (емболія навколоплідними водами та інші причини). Геморагічний шок. Термінальні стани в акушерстві. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Інтенсивна терапія та реанімація при кровотечах в акушерстві.

Тема 43. Аномалії скоротливої діяльності матки. Пологовий травматизм матері та плода. Сучасні підходи до діагностики та лікування пологових травм матері та плода.

Аномалії пологової діяльності. Класифікація. Фактори ризику. Патогенез різних видів аномалій пологової діяльності. Слабкість пологової діяльності. Клініка, діагностика та лікування первинної і вторинної слабкості пологової діяльності. Дискоординована пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування. Надмірна пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування. Профілактика порушень пологової діяльності. Перинатальні наслідки.

Тема 44. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Екстрагенітальні захворювання в акушерстві: тактика лікаря загальної практики, показання до переривання вагітності. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Тема 45. Оперативні втручання в акушерстві.

Загальні відомості про акушерські операції. Показання, умови, протипоказання. Підготовка. Обстеження. Інструментарій. Операції переривання вагітності в ранні та пізні терміни. Операції, що готують пологові шляхи (перинео- та епізіотомія, амніотомія). Акушерські щипці. Вакуум-екстракція плода. Показання, умови, протипоказання. Оперативні втручання у послідовому та післяпологовому періоді. Ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення. Кесарський розтин у сучасному акушерстві. Показання та протипоказання до кесарського розтину. Варіанти кесарського розтину. Хірургічні методи зупинки маткової кровотечі в акушерстві. Перев'язка маткових та яєчникових судин. Надпіхвова ампутація матки. Екстирпація матки. Перев'язування внутрішніх здухвинних артерій: показання.

Тема 46. Післяпологові септичні захворювання.

Післяпологові нориці: етіологія, лікування, профілактика. Основні клінічні форми післяпологових септичних захворювань. Класифікація, етіологія, патогенез. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового метроендометриту, метрофлебіту, маститу. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового перитоніту, перитоніту після кесарева розтину. Акушерський сепсис. Класифікація, клініка, діагностика. Методи профілактики септичних післяпологових ускладнень.

Змістовий модуль 13. Перинатальна патологія.

Тема 47. Плацентарна дисфункція, недостатній ріст плода, дистрес плода.

Плацентарна дисфункція: класифікація, діагностика, лікування. Дистрес плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика. Недостатній ріст плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика. Методи діагностики стану плода: неінвазивні – УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні – анміоцентез, кордоцентез.

Тема 48 Імунологічна несумісність крові матері та плода. Аномалії плідного яйця. Імунологічна несумісність крові матері і плода (Rh-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна несумісність та ін.). Патогенез імунологічного конфлікту, сучасна система діагностики і лікування. Ведення вагітності і визначення оптимального терміну пологів при резус-імунізації. Профілактика імуноконфліктної вагітності. Бласто-, ембріо- та фетопатії. Діагностика вад розвитку плода в різні періоди вагітності. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця (плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика). Міхурцевий занесок. Багатоводдя та маловоддя. Спадкові та вроджені

захворювання плода. Роль медико-генетичної консультації в їх діагностиці.

Змістовий модуль 14. Виробнича лікарська практика (професійне навчання) в акушерсько-гінекологічному відділенні.

Тема 49. Принципи роботи амбулаторного ведення та спостереження вагітних жінок. Документація, знайомство з електронною системою охорони здоров'я, медичною інформаційною системою (МІС). Принципи ведення жінок із акушерською патологією, збір скарг та анамнезу у жінок із акушерською патологію, (інтерактивні рольові ігри, клінічні кейси). Методи обстеження в акушерстві. Ознайомлення з методикою визначення та оцінки серцебиття плода (на фантомі). Ознайомлення з методикою УЗД в акушерстві.

Тема 50. Визначення ознак вагітності. Особливості обстеження вагітної жінки в різних термінах вагітності. Основи акушерського фантому. Методи зовнішнього акушерського дослідження (прийоми Леопольда), (на фантомі). Методи визначення строку вагітності та пологів (на фантомі) (інтерактивні рольові ігри, клінічні кейси).

Тема 51. Структура пологового блоку, принципи роботи. Основи ведення пологів (I, II, III періоди) та післяпологового періоду (на фантомі). Сучасні методи знеболювання пологів, медико-психологічна допомога (інтерактивні рольові ігри, клінічні кейси). Основи грудного вигодовування (клінічні кейси).

Тема 52. Документація гінекологічного відділення, знайомство з електронною системою охорони здоров'я, медичною інформаційною системою (МІС). Методи обстеження в гінекології. Принципи ведення жінок із гінекологічною патологією, збір скарг та анамнезу у жінок із гінекологічною патологію («рольові інтерактивні» ігри, клінічні кейси).

Тема 53. Методи дослідження у гінекології: бімануальне дослідження з методами оцінки розмірів матки та придатків (на фантомі). Ознайомленні з методикою: пункція заднього склепіння, зондування порожнини матки, функціональне діагностичне вишкрібання (на фантомі). Взяття матеріалу для цитологічного, культурального, молекулярно-генетичного методів обстеження (на фантомі). Ознайомлення з методикою: кольпоскопія, аспіраційна біопсія ендометрію (на фантомі).

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Пр. заняття	СРС
Змістовий модуль 8. Патологічні стани репродуктивної системи у різні вікові періоди			
Тема 31. Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми.		3	1,5
Тема 32. Фізіологічні та патологічні стани в перименопаузальному періоді. Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Методи контрацепції для підлітків.		3	1,5
Змістовий модуль 9. Гінекологічні захворювання			
Тема 33. Жіночі урогенітальні запальні захворювання.		3	1,5
Тема 34. Доброякісні пухлини жіночих статевих органів: матки, яєчників. Дисгормональні захворювання молочної залози. Ендометріоз. Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів, шийки матки, ендометрію.		4	1,5
Тема 35. Невідкладні стани в гінекології.		3	1,5

Тема 36. Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.		4	1,5
Змістовий модуль 10. Неплідність у шлюбі. Планування сім'ї			
Тема 37. Неплідність.		3	1,5
Тема 38. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ.		3	1,5
Змістовий модуль 11. Фізіологічне акушерство			
Тема 39 Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Перинатальна охорона плода.		3	1,5
Змістовий модуль 12. Патологія вагітності та пологів			
Тема 40. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.		4	2,5
Тема 41. Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність.		3	1,5
Тема 42. Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері. Неправильні положення та тазові передлежання плода		3	1,5
Тема 43. Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.		4	2,5
Тема 44. Аномалії скоротливої діяльності матки. Пологовий травматизм матері та плода. Сучасні підходи до діагностики та лікування пологових травм матері та плода.		3	1,5
Тема 45. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ. Оперативні втручання в акушерстві.		4	2,5
Тема 46. Післяпологові септичні захворювання.		4	1,5
Змістовий модуль 13. Перинатальна патологія			
Тема 47. Плацентарна дисфункція, недостатній ріст плода, дистрес плода.		3	1,5
Тема 48. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Аномалії плідного яйця.		3	1,5
Змістовий модуль 14. Виробнича лікарська практика (професійне навчання) в акушерсько- гінекологічному відділенні			

Тема 49. Принципи роботи амбулаторного ведення та спостереження вагітних жінок. Документація, знайомство з електронною системою охорони здоров'я, медичною інформаційною системою (МІС). Принципи ведення жінок із акушерською патологією, збір скарг та анамнезу у жінок із акушерською патологію, (інтерактивні рольові ігри, клінічні кейси). Методи обстеження в акушерстві. Ознайомлення з методикою визначення та оцінки серцебиття плода (на фантомі). Ознайомлення з методикою УЗД в акушерстві.		2	4
Тема 50. Визначення ознак вагітності. Особливості обстеження вагітної жінки в різних термінах вагітності. Основи акушерського фантому. Методи зовнішнього акушерського дослідження (прийоми Леопольда), (на фантомі). Методи визначення строку вагітності та пологів (на фантомі) (інтерактивні рольові ігри, клінічні кейси).		2	4
Тема 51. Структура пологового блоку, принципи роботи. Основи ведення пологів (I, II, III періоди) та післяпологового періоду (на фантомі). Сучасні методи знеболювання пологів, медико-психологічна допомога (інтерактивні рольові ігри, клінічні кейси). Основи грудного вигодовування (клінічні кейси).		2	4
Тема 52. Документація гінекологічного відділення, знайомство з електронною системою охорони здоров'я, медичною інформаційною системою (МІС). Методи обстеження в гінекології. Принципи ведення жінок із гінекологічною патологією, збір скарг та анамнезу у жінок із гінекологічною патологію («рольові інтерактивні» ігри, клінічні кейси).		2	4
Тема 53. Методи дослідження у гінекології: бімануальне дослідження з методами оцінки розмірів матки та придатків (на фантомі). Ознайомленні з методикою: пункція заднього склепіння, зондування порожнини матки, функціональне діагностичне вишкрібання (на фантомі). Взяття матеріалу для цитологічного, культурального, молекулярно-генетичного методів обстеження (на фантомі). Ознайомленні з методикою: кольпоскопія, аспіраційна біопсія ендометрію (на фантомі).		2	4
Підсумковий контроль		**6**	
Акушерство і гінекологія: Кредитів ECTS – 3; годин – 90; з них:60- практичних (аудиторних)	**0**	**60**	**30**
Виробнича практика – 1 ECTS; годин – 30, з них:	**0**	**10**	**20**
МОДУЛЬ 3: кредитів ECTS – 4; годин – 120, з них:	**0**	**70**	**50**

5. Теми лекцій: немає

6. Теми семінарських занять: немає.

7. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	К-ть годин
1.	Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми. Фізіологічні та патологічні стани в перименопаузальному періоді. Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Методи контрацепції для підлітків.	6
2.	Жіночі генітоуринальні запальні захворювання. Доброякісні новоутворення жіночих статевих органів: матки, яєчників. Дисгормональні захворювання грудної залози. Ендометріоз. Фонові та передракові стани зовнішніх статевих органів жінки, шийки матки, ендометрію.	6
3.	Невідкладні стани в гінекології. Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.	6
4.	Медично-соціальне значення проблеми неплідності у шлюбі. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі. Сучасні принципи і методи лікування жіночої неплідності. Допоміжні Репродуктивні Технології. Сучасні аспекти планування сім'ї. Державна програма планування сім'ї.	6
5.	Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.	6
6.	Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність. Аномалії кісткового тазу. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Клінічно вузький таз. Неправильні положення та тазові передлежання плода. Невідкладна допомога.	6
7.	Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві. Аномалії скоротливої діяльності матки. Пологовий травматизм матері та плода. Сучасні підходи до діагностики та лікування пологових травм матері та плода.	6
8.	Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ. Оперативні втручання в акушерстві. Післяпологові септичні захворювання.	6
9.	Плацентарні порушення. Дистрес плода. Недостатній ріст плода. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Аномалії плідного яйця. Шляхи зниження материнської і перинатальної захворюваності та смертності.	6
10.	**Підсумковий контроль (ПК)**	6
	Всього	**60**

8. Виробнича лікарська практика (професійне навчання) в акушерсько-гінекологічному відділенні

№ з/п	Тема	К-ть годин

1.	Принципи роботи амбулаторного ведення та спостереження вагітних жінок. Документація, знайомство з електронною системою охорони здоров'я, медичною інформаційною системою (МІС). Принципи ведення жінок із акушерською патологією, збір скарг та анамнезу у жінок із акушерською патологію, (інтерактивні рольові ігри, клінічні кейси). Методи обстеження в акушерстві. Ознайомлення з методикою визначення та оцінки серцебиття плода (на фантомі). Ознайомлення з методикою УЗД в акушерстві.	2
2.	Визначення ознак вагітності. Особливості обстеження вагітної жінки в різних термінах вагітності. Основи акушерського фантому. Методи зовнішнього акушерського дослідження (прийоми Леопольда), (на фантомі). Методи визначення строку вагітності та пологів (на фантомі) (інтерактивні рольові ігри, клінічні кейси).	2
3.	Структура пологового блоку, принципи роботи. Основи ведення пологів (I, II, III періоди) та післяпологового періоду (на фантомі). Сучасні методи знеболювання пологів, медико-психологічна допомога (інтерактивні рольові ігри, клінічні кейси). Основи грудного вигодовування (клінічні кейси).	2
4.	Документація гінекологічного відділення, знайомство з електронною системою охорони здоров'я, медичною інформаційною системою (МІС). Методи обстеження в гінекології. Принципи ведення жінок із гінекологічною патологією, збір скарг та анамнезу у жінок із гінекологічною патологію («рольові інтерактивні» ігри, клінічні кейси).	2
5.	Методи дослідження у гінекології: бімануальне дослідження з методами оцінки розмірів матки та придатків (на фантомі). Ознайомлення з методикою: пункція заднього склепіння, зондування порожнини матки, функціональне діагностичне вишкрібання (на фантомі). Взяття матеріалу для цитологічного, культурального, молекулярно-генетичного методів обстеження (на фантомі). Ознайомлення з методикою: кольпоскопія, аспіраційна біопсія ендометрію (на фантомі).	2
	Всього	**10**

9. Теми лабораторних занять: немає.

10. Самостійна робота

№ з/п	Тема	К-ть годин
	І. Акушерство і гінекологія	
1.	Пологи фізіологічні - визначення, клінічні ознаки, ведення пологів, моніторинг стану роділлі і новонародженого.	2,5
2.	Тазові передлежання плода – визначення, клінічні ознаки, діагностика, особливості ведення вагітності і пологів, ускладнення під час пологів, показання до оперативного розродження.	2,5
3.	Фізіологія періоду новонародженості. Оцінка стану новонародженої дитини за шкалою Апгар. Догляд за новонародженою дитиною.	2,5
4.	Блювота вагітних – клінічні ознаки, діагностичні критерії, методи лікування. Показання до передчасного переривання вагітності.	2,5

5.	Прееклампсія - визначення, клінічні ознаки, діагностичні критерії, методи лікування в залежності від ступеня тяжкості, можливі ускладнення. Ведення вагітності і пологів. Показання до оперативного розродження.	2,5
6.	Плацентарна недостатність та недостатній ріст плода - визначення, клінічні форми, діагностичні критерії, тактика розродження в разі затримки росту плода. Основні принципи профілактики.	2,5
7.	Невиношування вагітності в ранніх термінах - визначення, фактори ризику, клінічні прояви, діагностичні критерії, методи лікування. Методи профілактики.	2,5
8.	Передчасні пологи - визначення, фактори ризику, клінічні прояви, діагностичні критерії, ведення передчасних пологів. Показання до токолітичної терапії. Профілактика респіраторного дистрес синдрому.	2,5
9.	Позаматкова вагітність - визначення, фактори ризику, клінічні прояви, діагностика прогресуючої та порушеної позаматкової вагітності. Клінічна тактика, методи лікування.	2,5
10	Сучасні методи контрацепції.	2,5
11	Діагностика та лікування запальних захворювань, що передаються статевим шляхом.	2,5
12	Синдром полікістозних яєчників	2,5
	I. Всього	***30***
II. Виробнича лікарська практика (професійне навчання) в акушерсько-гінекологічному відділенні		
13	Профілактика, діагностика та лікування запальних захворювань, що передаються статевим шляхом.	2,5
14	Клімактерій, менеджмент для лікаря загальної практики.	2,5
15	Хронічний ендометрит.	2,5
16	Септичний шок в гінекології.	2,5
17	ВІЛ-інфекція та гінекологічна патологія	2,5
18	Порушення статевого дозрівання: діагностика, принципи лікування.	2,5
19	Перитоніт у гінекології: причини, диференціальна діагностика, тактика.	2,5
20	Ендометріоз: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування.	2,5
	II. Всього	***20***
	Всього МОДУЛЬ 3	**50**

13.Індивідуальні завдання: Наданий аналіз з будь-якої теми модуля регламентованої державної та зарубіжної літератури

11. Методи навчання:

- Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

- Методи навчально - пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.
- Методи стимулювання й мотивації навчально- пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.
- Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції);
- Практичні методи навчання: мозковий штурм, тренінгова робота, робота в клініці.
- Дистанційні методи навчання з використання сучасних освітніх платформ та освітніх ресурсів (Likar, Zoom, Google-classroom тощо).

12. Методи та форми контролю, розподіл балів, що отримують студенти, оцінювання

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни «акушерство та гінекологія» затвердженої МОЗ України 2014 р. та інструкцією щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу від 15.04.2014 р. № 08-01-47/10595.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу як технологія ECTS включає:

- вивчення навчальних дисциплін структурованих на модулі як задокументовані, логічно завершені частини навчальної програми, що реалізуються за допомогою відповідних форм організації навчального процесу і закінчуються підсумковим контролем;
- впровадження кредитів ECTS (ЄКТС) як одиниць виміру навчального навантаження студента, необхідного для засвоєння навчальної дисципліни;
- здійснення зарахування кредитів студентами зі складових навчального плану (навчальних дисциплін, практик, курсових та кваліфікаційних робіт) на підставі отримання позитивних оцінок підсумкового (-их) контрою (-ів). Встановлення кредитів студентами здійснюється у повному обсязі відповідно до кредитів, встановлених навчальній складовій,і лише після повного їх виконання;
- відсутність у графіку навчального процесу екзаменаційних сесій, адже здійснюється контроль засвоєння студентом кожного модуля навчальної дисципліни;
- застосування декількох шкал оцінювання, включаючи рейтингову шкалу оцінювання ECTS, які конвертуються одна в одну за певними правилами.

Оцінка дисципліни

Формою контролю проходження модуля є **підсумковий контроль (ПК)** (у балах), який виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни, з урахуванням оцінки за індивідуальну роботу, а також практичних занять з виробничої практики.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення кожного модуля становить 200 балів: 40% балів за 200-бальною шкалою студент отримує за поточну навчальну діяльність, а 60% – за кінцевий контроль (ПК) згідно «Положення про оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни в НМУ імені О.О. Богомольця» (наказ №782 від 30.09.2019).

Перерахунок у бали на кожному занятті.

Виставлені за традиційною шкалою оцінки поточного контролю конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі та їх сума не може перевищувати 200 балів (диференційний залік), з урахуванням за індивідуальну роботу. Кількість балів, що відповідає оцінці «5» вираховується шляхом ділення максимальної кількості балів за поточну навчальну діяльність, а саме 80 (для заліків 200) на кількість практичних (семінарських) занять. Для розрахунку оцінки «3» вираховується кількість балів, що становить 60% від максимальної кількості балів за поточну навчальну діяльність, тобто 48-

50 балів (для заліків 120 балів), що ділиться на кількість практичних (семінарських) занять.

Традиційна шкала	***Орієнтовна кількість тем у модулі***						
	35	***30***	***25***	***20***	***15***	***10***	***5***
«5»	2,25	2,5	3	4	5	8	16
«4»	1,75	2	2,5	3	4	6,5	13
«3»	1,25	1,5	2	2	3	5	10
«2»	00	0	0	0	0	0	0

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою.

Підсумковий бал за поточну діяльність визначається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу (наказ №782 від 30.09.2019 р.).

Оцінювання індивідуальних завдань студента

На індивідуальну роботу відводять бали з поточного контролю за рішенням кафедри. За регламентом кафедри можуть бути додаткові бали за відвідування лекцій.

Кафедри нараховуються також студентам додаткові бали за участь та отримання призових місць у всеукраїнських та інших олімпіадах з навчальних дисциплін. Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань (доповіді на СНТ, публікації тез і статей, доповіді на українських та міжнародних конференціях і симпозіумах), залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10-12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового контролю.

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалою ECTS та за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як у шкалу ECTS, так і у чотирибальну шкалу. Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Критерії оцінювання

- відвідати не менше 75% навчальних аудиторних занять
- зараховується за сумою поточних балів, але не менше 111 балів.

Оцінка в балах	**Оцінка за національною шкалою**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
		Оцінка	**Пояснення**
170-200	**Відмінно**	**A**	**Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)**
155-169	**Добре**	**B**	**Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)**

140-154		**C**	**Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)**
125-139	**Задовільно**	**D**	**Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)**
111-124		**E**	**Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)**
60-110	**Незадовільно**	**FX**	**Незадовільно (з можливістю повторного складання)**
1-59		**F**	**Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)**

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 3. Акушерство і гінекологія

1. Поняття перименопаузального періоду.
2. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в період перименопаузи. Патологічні стани в перименопаузальному періоді.
3. Опущення і випадіння стінок вагіни і матки: діагностика, лікування, профілактика.
4. Сучасні методи обстеження дівчаток та підлітків з гінекологічними захворюваннями.
5. Порушення менструальної функції у підлітковому періоді, класифікація.
6. Аменорея: діагностика, принципи лікування.
7. Аномальні маткові кровотечі: діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога.
8. Профілактика порушень менструальної функції у підлітків.
9. Запальні захворювання статевих органів у дівчаток та підлітків: клініка, діагностика, лікування.
10. Аномалії розвитку статевих органів: діагностика, лікування.
11. Порушення статевого розвитку у підлітків.
12. Методи контрацепції у підлітків.
13. Сучасні підходи до діагностики та лікування жіночих урогенітальних запальних захворювань.
14. Діагностика, лікування, профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.
15. Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Діагностика, лікування та профілактика.
16. Дисгормональні захворювання молочної залози. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики.
17. Ендометріоз. Сучасні аспекти етіопатогенезу, діагностики, лікування, та профілактики ендометріозу.
18. Фонові передракові захворювання статевих органів: вульви, піхви - діагностика, тактика ведення.
19. Фонові передракові захворювання шийки матки діагностика, тактика ведення.
20. Фонові передракові захворювання ендометрію: діагностика, тактика ведення.
21. Сучасні підходи до діагностики, лікування та надання невідкладної допомоги при «гострому животі».
22. Сучасні підходи до діагностики лікування та надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах.
23. Диференційна діагностика гострої гінекологічної та хірургічної патології.
24. Показання, протипоказання умови та види операцій на шийці матки.
25. Показання, протипоказання умови та види операцій на матці.

26. Показання, протипоказання умови та види операцій на придатках матки.
27. Показання, протипоказання та види операцій при опущенні і випадінні жіночих статевих органів.
28. Штучне переривання в ранні та пізні терміни: показання, методи, ускладнення.
29. Особливості підготовки гінекологічних хворих до оперативних втручань.
30. Післяопераційні ускладнення.
31. Профілактика післяопераційних ускладнень.
32. Профілактика ВІЛ інфекцій в медичних установах.
33. Профілактика ризику зараження інфекціями, що передаються з кров'ю та способи його зниження.
34. Етіопатогенетичні чинники розвитку неплідності.
35. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі.
36. Сучасні принципи і методи лікування жіночої неплідності.
37. Показання до застосування допоміжних репродуктивних технологій.
38. Консультування щодо вибору і використання методу контрацепції.
39. Сучасні методи контрацепції: класифікація, механізм дії, переваги, недоліки.
40. Обстеження перед початком використання режим використання контрацепції.
41. Післяпологова та післяабортна контрацепція.
42. Медичні критерії прийнятності ВООЗ: класифікація категорій.
43. Методи контрацепції у жінок з ВІЛ.
44. Фізіологія вагітності.
45. Перинатальна охорона плода.
46. Особливості фармакотерапії в різні терміни вагітності та в післяпологовому періоді.
47. Питання медичної етики та деонтології.
48. Фізіологія пологів.
49. Сучасні принципи ведення фізіологічних пологів.
50. Фізіологія післяпологового періоду.
51. Методи контрацепції в післяпологовому періоді.
52. Фізіологія періоду новонародженості.
53. Рані гестози: клініка діагностика, лікування.
54. Гіпертензивні розлади, класифікація.
55. Протеінурія під час вагітності.
56. Прееклампсія: клініка, діагностика, лікування тактика ведення.
57. Еклампсія: клініка, діагностика, тактика, невідкладна допомога.
58. Рідкісні форми гестозу.
59. Профілактика пізніх гестозів та реабілітація.
60. Передчасне переривання вагітності: класифікація, клініка, діагностика, лікування.
61. Передчасні пологи. Особливості ведення передчасних пологів.
62. Профілактика невиношування вагітності.
63. Переношена вагітність: діагностика, тактика ведення. Вплив на плід та новонародженого. Профілактика переношування.
64. Багатоплідна вагітність, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності та пологів.
65. Синдром фетальної трансфузії, ВЗОП (внутрішньоутробна загибель одного плода).
66. Аномалії кісткового таза.
67. Ведення пологів при вузькому тазі.
68. Особливості перебігу пологів при крупному плоді, клінічно вузькому тазі.
69. Вагітність та пологи при тазовому передлежанні.
70. Неправильні положення плода. Методи діагностики і корекція неправильного положення плода.
71. Особливості акушерської тактики під час вагітності та пологів залежно від

різновидності передлежання та положення плода.
72. Кровотечі під час вагітності: клініка діагностика, тактика ведення.
73. Кровотечі в пологах: клініка діагностика, тактика ведення.
74. Кровотечі в післяпологовому періоді: клініка діагностика, тактика ведення.
75. Геморагічний шок: клініка, діагностика, невідкладна допомога.
76. ДВЗ синдром: клініка, діагностика, невідкладна допомога.
77. Сучасні підходи до інтенсивної терапії і реанімації при акушерських кровотечах.
78. Аномалії скоротливої діяльності матки: класифікація, методи діагностики та лікування порушення скоротливої діяльності.
79. Профілактика порушень скоротливої діяльності матки.
80. Пологовий травматизм матері і плода: класифікація, розрив промежини, піхви, шийки матки, діагностика, тактика ведення.
81. Розрив матки: класифікація, клініка, діагностика, тактика, особливості ведення.
82. Особливості ведення вагітності та пологів у жінок з рубцем на матці.
83. Профілактика акушерського травматизму.
84. Вагітність та пологи при захворюваннях серцево-судинної системи.
85. Вагітність та пологи при захворюваннях сечовидільної системи.
86. Вагітність та пологи при захворюваннях органів дихання, травлення, нервової системи, інфекційних захворюваннях, органів зору.
87. Вагітність та пологи при захворюваннях ендокринної системи.
88. Особливості перебігу та тактика ведення вагітності при гострій хірургічній патології.
89. Перинатальна інфекція у вагітних: клінічний перебіг, діагностика, тактика ведення, лікування, профілактика.
90. Принципи ведення вагітності та пологів у жінок з ВІЛ.
91. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.
92. Оперативні втручання при вагінальному та абдомінальному розродженні в акушерстві.
93. Основні етапи акушерських операцій. Знеболення.
94. Ведення післяопераційного періоду.
95. Післяпологові септичні захворювання: класифікація, етіологія, патогенез.
96. Діагностика принципи лікування показання до хірургічного втручання при післяпологових септичних захворюваннях.
97. Невідкладна допомога при септичних станах в акушерстві.
98. Профілактика післяпологових септичних захворювань.
99. Плацентарна дисфункція: етіологія, патогенез діагностика, сучасні підходи до тактики ведення вагітності та пологів.
100. Фетальний дистрес: етіологія, патогенез діагностика, сучасні підходи до тактики ведення вагітності та пологів.
101. Затримка розвитку плода: етіологія, патогенез, діагностика, сучасні підходи до тактики ведення вагітності та пологів.
102. Патогенез, діагностика, ведення імуноконфліктної вагітності, вибір оптимального терміну розродження.
103. Профілактика імуноконфліктної вагітності.
104. Аномалії розвитку плідного яйця. Трофобластичні захворювання (міхурцевий занесок): класифікація, клініка, діагностика, лікування.
105. Багатоводдя і маловоддя: клініка тактика ведення вагітності та пологів.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА КІНЦЕВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

МОДУЛЬ 3. **Акушерство і гінекологія**

1. Збирати та оцінювати акушерський анамнез.
2. Проводити зовнішнє акушерське обстеження вагітних: прийоми Леопольда, пельвіометрія, діагностика вузького тазу, аускультація серцебиття плода. Проведення внутрішнього акушерського обстеження (на фантомі).
3. Встановити термін вагітності та пологів, визначити передбачувану масу плода.
4. Оцінити внутрішньоутробний стан плода за даними КТГ, БПП, доплерометрії кровоплину в судинах пуповини.
5. Надавати акушерську допомогу при фізіологічних пологах. Ведення післяпологового періоду (на фантомі).
6. Визначати стан новонародженого за шкалою Апгар. Проводити «тепловий ланцюжок».
7. Оцінити характер пологової діяльності. Скласти схему медикаментозної корекції аномалій пологової діяльності.
8. Розробляти алгоритми надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах.
9. Розробляти алгоритми надання невідкладної допомоги при тяжких формах прееклампсії.
10. Розробляти алгоритми надання невідкладної допомоги при шокових станах в акушерстві.
11. Розробляти алгоритми надання невідкладної допомоги при дистресі плода під час вагітності та пологів.
12. Збирати та оцінювати гінекологічний анамнез.
13. Проводити огляд та пальпацію молочних залоз (на фантомі).
14. Проводити основні гінекологічні дослідження (огляд зовнішніх статевих органів, обстеження за допомогою дзеркал, бімануальне дослідження) (на фантомі).
15. Проводити забір матеріалу з піхви, уретри та цервікального каналу (на фантомі).
16. Інтерпретувати результати цитологічного, гістологічного бактеріоскопічного, бактеріологічного досліджень.
17. Інтерпретувати результати кольпоскопічного, УЗ дослідження.
18. Інтерпретувати результати тестів діагностики функціонального стану яєчників.
19. Складати план обстеження хворої при різних видах гінекологічної патології.
20. Планувати схеми лікування і профілактики при різних видах гінекологічної патології.
21. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при маткових кровотечах, «гострому животі».
22. Складати план передопераційної підготовки при планових та ургентних гінекологічних операціях. Ведення післяопераційного періоду.
23. Складати план обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі.
24. Проводити консультування з питань планування сім`ї та здійснювати підбір різних методів контрацепції.
25. Проводити консультування, діагностику, лікування та профілактику інфекцій, що передаються статевим шляхом.

13. Методичне забезпечення

Назва освітнього компонента	**Вид компонента**	**Оснащення**

1. Інструментарій для проведення акушерсько-гінекологічного обстеження.	Інструментарій медичний, акушерсько-гінекологічний, для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією»	3. Набір гінекологічний оглядовий стерильний №1: дзеркало вагінальне пластикове Куско, щіточка, ватяний тампон, рукавички (пара), пінцет, скло, пелюшка, бахіли. 4. Транспортне середовище для рідинної цитології +щітка тип F.
2. Фантоми для проведення гінекологічного обстеження та відпрацювання навичок з дисципліни.	Обладнання для фантомного курсу, акушерсько-гінекологічне, для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією»	1.Фантом для відпрацювання навичок виконання огляду шийки матки в дзеркалах, взяття матеріалу з уретри, піхви та шийки матки для цитологічних, культуральний, молекулярно-генетичних (ПЛР), патоморфологічних дослдіжень, проведення бімануального, вагінального та ректального досліджень 2.Фантом для відпрацювання практичних навичок: аспіраційна біопсія ендометрію, фракційне вишкрібання матки, гістероскопія. 3.Фантом для проведення пальпаторного дослідження молочної залози
3. Фантоми для проведення акушерсько-гінекологічного обстеження та відпрацювання навичок з дисципліни.	Обладнання для фантомного курсу, акушерсько-гінекологічне, для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією»	1. Фантом для відпрацювання навичок виконання огляду шийки матки в перед пологовий період. 2. Фантом для відпрацювання проведення прийому Леопольда, моніторингу серцебиття плода і вимірювання окружності живота, а також догляду за молочними залозами. 3. Фантом новонародженого для вивчення біомеханізму пологів. 4. Анатомічна модель жіночого тазу для відпрацювання проведення пельвіометрії та вивчення біомеханізму пологів.
3. Відеоматеріали практичних навичок з акушерства та гінекології	Відеозаписи – приклад виконання практичних навичок з акушерства та гінекології для дисциплін «Акушерство і гінекологія (у тому числі основи перинатальної психології)» та «Акушерство і гінекологія з медичною психологією».	

14. Рекомендована література

Базова

1. Гінекологія: навч.посіб. / за редакцією І.Б.Венцківської, В.П.Лакатоша, В.М. Куща. – Київ : видавництво «Інтермед», 2017. – 246 с.
2. «Навчальний посібник з акушерства» для студентів та викладачів медичних університетів III-IV рівнів акредитації за ред. проф. Венцківської І.Б., проф. Лакатоша В.П., доц. Куща В.М. – К: РА «Гармонія», 2018. – 210 с.
3. «Екстремальні стани в акушерстві» – за ред. проф.Венцківського Б.М. К; РА «Гармонія», 2017. – 169 с.
4. В. Грищенко, М. Щербина, Б. Венцківський «Акушерство і гінекологія: у двох

книгах.» Книга 1. Акушерство. 4-е видання. К. Видавництво «Медицина», 2020, 422 с.
5. В. Грищенко, М. Щербина, Б. Венцківський «Акушерство і гінекологія: у двох книгах.» Книга 2. Гінекологія. 3-є видання.. К. Видавництво «Медицина», 2020, 376 с.
6. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання (Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон) – ВСВ «Медицина», 2021. – 454 с.
7. Акушерський фантом/Під редакцією проф. В.О. Бенюка, І.А. Усевича, О.А. Диндар. - Київ: «Здоров'я України», 2019. - 198 с.
8. Obstetrics and Gynecology from 10 teachers – Mc-Quillan-Robertson – 2022 – 21th edition – 798 p.
9. Essential Obstetrics and Gynecology : підручник / ed. : I. Symonds, S. Arulkumaran. - 6th ed. - Edinburgh ; London ; New York : Elsevier, 2020. - 460 p.
10. Netter's obstetrics & gynecology : учебник / R. P. Smith. - 3th ed. - Philadelphia : ELSEVIER, 2017. - 604 с.
11. Алгоритми в акушерстві і гінекології. Видання третє, доповнене, під редакцією проф. В.О. Бенюка. К.: «Бібліотека «Здоров'я України». -2018.- 504 с.
12. Акушерський фантом/Під редакцією проф. В.О. Бенюка, І.А. Усевича, О.А. Диндар. - Київ: «Здоров'я України», 2019. - 198 с.
13. Довідник сімейного лікаря з акушерства та гінекології. / Під редакцією проф. В.О. Бенюка. - Київ: «Доктор-медіа», 2012.- 622 с.
14. Браян А. Маґован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон."Клінічне акушерство та гінекологія". Підручник, К. Видавництво «Медицина», 2021, 445 с.
15. Алгоритми в акушерстві і гінекології. Навчальний посібник (под ред. Бенюка В.О.). Співавтори: Диндар О.А., Усевич І.А., Говсєєв Д.В., Гончаренко В.М., Гичка Н.М., Ковалюк Т.В.- К., 2019 - «Бібліотека «Здоров'я України» - С.542.
16. Акушерський фантом: посібник українською мовою (за ред. Бенюка В.О.). Співавтори: Усевич І.А., Диндар О.А., Ковалюк Т.В., Самойлова М.В.- К., 2018 - «Бібліотека «Здоров'я України», С.191.
17.Obstetrical phantom: посібник англійською мовою (Edited by V. Benyuk, O. Dyndar, I.Usevych). Co-authors: T. Kovaliuk, M.Samoilova – K., 2018 - «Бібліотека «Здоров'я України», С. 190.
18.Назарова І. Б., Самойленко В. Б., Фізіологічне акушерство: підручник (ВНЗ І— ІІІ р.а.) ВСВ «Медицина», 2018, 408 с.
19.V.I. Hryshchenko, M.O. Shcherbyna, B.M. Ventskivskyi et al., «Obstetrics and Gynecology: in 2 volumes». Volume 2. Gynecology (textbook) ВСВ «Медицина», 2022, 352 с.

Додаткова:

1.Ліхачов В. К. «Акушерство. Том 1. Базовий курс.» Видавництво «Нова книга», 2021, 392 с.
2.Ліхачов В. К. «Акушерство. Том 2. Базовий курс.» Видавництво «Нова книга», 2022, 392 с.
3.Ліхачов В. К. «Гінекологія. 2-ге видання.» Видавництво «Нова книга», 2021. 688 с.
4.Фізіологічне акушерство : підручник для студентів медичних (фармацевтичних) коледжів, училищ академії та інститутів медсестринства / І. Б. Назарова, В. Б. Самойленко. - 2-ге вид. переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 407 с.
5.Гінекологія : підручник для студентів медичних (фармацевтичних) коледжів, училищ, академії та інститутів медсестринства / О. В. Степанківська, М. О. Щербина. - 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2018. - 432 с.
6.Акушерство та гінекологія : навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів медичних факультетів / І. Р. Ніцович. - Чернівці : БДМУ, 2023 - Т. 1 : Фізіологічне акушерство. - 2023. - 322 с.

7.Бачинська І.І. Практикум з акушерства: навчальний посібник. — 2-е видання. К. Видавництво «Медицина», 2021, 104 с.
8.Акушерство та гінекологія : навчальний посібник / М. А. Болотна, В. І. Бойко, Т. В. Бабар ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2018. - 306 с.
9.Невідкладні стани в акушерській практиці : практичне керівництво [для лікарів акушерів-гінекологів] / А. Я. Сенчук , В. Г. Гінзбург, І. І. Чермак. - Київ : Фенікс, 2019. - 330 с.
10.Неоперативна гінекологія : навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів- слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / М. І. Жиляєв [та ін.]. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2017. - 255 с. : табл., іл. - Бібліогр.: с. 247-255.
11.Актуальні питання акушерства у практиці сімейного лікаря : навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Ю. В. Вороненко [та ін.]; за ред. Ю.В. Вороненка та ін. ; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П.Л. Шупика, Ін-т сімейн. медицини. - Київ : Заславський О.Ю., 2016. - 346 с. : іл., табл. - (Сімейна медицина). - Бібліогр.: с. 323-333.
12.Актуальна гінекологія: від лікаря до пацієнта / Т.Є Ткачук. - Київ : Медкнига, 2016. - 75 с.
13.Практикум з акушерства/ І. Бачинська. - К. : Медицина, 2021. - 108 с.
14.Акушерство і гінекологія : збірника нормативних документів. Частина 1 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 404 с.
15.Акушерство і гінекологія : збірник нормативних документів. Частина 2 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 456 с.
16.Клінічні протоколи надання медичної допомоги акушерство, гінекологія, неонатологія : збірник нормативних документів. Частина 2 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В. Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 384 с.
17.Клінічні протоколи надання медичної допомоги. Акушерство, гінекологія, неонатологія : збірник нормативних документів. Частина 1 / Київський миський науковий інформаційно-аналітичний центр медичної статистики ; Відповід. ред. Т. В.Марухно. - Київ : Медінформ, 2015. - 348 с.
18.Guidelines Obstetrics : study guide for students of 4th, 5th and 6th year of study Medical faculty / A. Senchuk, I. Chermak, I. Ventskivska [et al.] ; Private higher educational establishment "Kyiv Medical University", Bogomolets National Medical University. - Київ : Книга-плюс, 2020. - 204 p.
19.KAPLAN Medical USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2020 Obstetrics and Gynecology : курс лекцій / ed. E. P. Sakala. - New York : Kaplan, Inc, 2019. - 293 p.
20.Blueprints Obstetrics & Gynecology : учебник / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th revised ed. - Philadelphia ; Baltimore ; New York : Wolters Kluwer, 2018. - 592 p.

15. Інформаційні ресурси

https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/akusherstvo-i-ginekologiya/ - діючі «Клінічні протоколи», затверджені наказами МОЗ України з акушерства і гінекології.